

CIVILA SAMHÄLLET

RAPPORT 2016:1

SCB

Statistiska centralbyrån Statistics Sweden

Statistiska centralbyrån

Det civila samhället 2014

– satelliträkenskaper

Civila samhället 2016:1

Det civila samhället 2014 – satelliträkenskaper

Civila samhället 2016:1

The civil society 2014 – Satellite Accounts

Statistics Sweden

2016

Producent
Producer SCB, Enheten för näringslivets struktur
Statistics Sweden, Business Structure Unit
SE-701 89 Örebro
+46 10 479 40 00

Förfrågningar
Enquiries Mats Wagndal +46 10 479 69 35
mats.wagndal@scb.se

Mattias Bågling +46 10 479 45 27
Mattias.bågling@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet. Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:

Källa: SCB, *Det civila samhället 2014 – satelliträkenskaper*

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.

When quoting, please state the source as follows:

Source: Statistics Sweden, *The civil society 2014 – Satellite Accounts*

Omslag/Cover: Ateljén, SCB

Foto/Photo: Monica Holmberg

URN:NBN:SE:SCB-2014-X105BR1601_pdf

Förord

Statistiska centralbyrån fick i januari 2010 i uppdrag av regeringen att ta fram statistik om det civila samhället i enlighet med FN:s statistiksystem för satelliträkenskaper om icke-vinstdrivande organisationer. Statistiken skulle omfatta uppgifter avseende de delar av det civila samhället som redan omfattas av befintlig ekonomisk statistik, men också söka beskriva de delar som hittills inte täckts in samt relationerna mellan den offentliga sektorn och det civila samhällets organisationer. Befintlig statistik om befolkningens deltagande i det civila samhället skulle också redovisas. Denna publikation är den femte utgåvan om det civila samhället.

För andra gången publicerar SCB satelliträkenskaper för det civila samhället enligt nationalräkenskapssystemet ENS2010.

En referensgrupp bestående av personer kunniga inom det civila samhället har varit knuten till uppdraget och dessa personer har kommit med värdefulla bidrag under hela arbetets gång. Vi har även haft stor glädje av andra experter inom området.

Publikationen har utarbetats av Mats Wagndal och Therese Hedlund, Avdelningen för ekonomisk statistik, Mattias Bågling, Nationalräkenskaperna och Annika Lindblom, Processavdelningen.

Statistiska centralbyrån i december 2016

Cecilia Hertzman

Christina Thörne

SCB tackar

Tack vare våra uppgiftslämnare – privatpersoner, företag, myndigheter och organisationer – kan SCB tillhandahålla tillförlitlig och aktuell statistik som tillgodoser samhällets informationsbehov.

SCB tackar även den referensgrupp som varit knuten till uppdraget och som har givit värdefulla bidrag till arbetet med att definiera och beskriva det civila samhället.

Innehållsförteckning

A separate text in English is provided at the end of the publication.

Sammanfattning	6
Inledning	9
Regeringens beslut	9
Det civila samhället	9
Uppdragets genomförande	10
Förändringar	11
Annan statistik och uppföljning om det civila samhället	11
Disposition	12
Satelliträkenskaper för det civila samhället	14
Definition	14
Inkomster, utgifter och sparande efter verksamhetsindelningen ICNPO	14
Antal organisationer, ekonomisk aktivitet samt sysselsättning	24
Offentlig sektors finansiering av det civila samhället	27
Statliga myndigheter	27
Räkenskapssammandraget för kommuner och landsting	29
Kommuner	30
Landsting	31
Utförrregistret	32
Medborgarnas deltagande i det civila samhället	35
Medlemskap och aktivitet i föreningar	35
Avslutande diskussion	36
Kvalitetsförbättringar	36
Utvecklingsarbete	36
Bilaga 1 – Existerande ramverk och befintliga undersökningar	
Bilaga 2 – Begreppsförklaringar	
Bilaga 3 – Kvalitet i undersökningen <i>Organisationers ekonomi</i> avseende referensår 2014	
In English	

Sammanfattning

Inom ramen för SCBs regeringsuppdrag från år 2010, offentliggörs nu för femte gången statistik om det civila samhället. Till grund för redovisningen ligger statistik från ett flertal undersökningar genomförda på SCB, bland annat *Organisationers ekonomi*. Redovisade uppgifter avser främst år 2014, men för jämförelse har vi i vissa fall även inkluderat siffror för år 2012 och 2013.

För andra gången redovisas i denna publikation satelliträkenskaper för det civila samhället, vilket ger en samlad bild över det civila samhället relaterat till nationalräkenskaperna. Nyheter mot tidigare publikationer är att vi denna gång även har med antalet anställda omräknat till heltid från organisationer som tillhör det civila samhället. Dessutom redovisas ekonomiska uppgifter för ett antal delverksamheter så som Idrott, Forskning och utveckling, Inkomststöd, underhåll och materiell hjälp, Bostäder samt Fackföreningar. Vidare redovisas även uppgifter om verksamheten Flyktingmottagning för 2014 och 2015 från Utförrregistret.

År 2014–2015 var cirka 6,2 miljoner, eller 77,5 procent, av Sveriges befolkning, 16 år och äldre, medlem i en eller flera föreningar

Enligt definitionen av ekonomisk aktivitet i det civila samhället fanns det år 2014 totalt cirka 92 000 ekonomiskt aktiva organisationer. Antalet organisationer i det civila samhället oavsett ekonomisk aktivitet uppgick till 238 000 organisationer.

Satelliträkenskaperna visar att den totala produktionen för det civila samhället år 2014 var 216 miljarder kronor eller 3,1 procent av Sveriges totala produktion. Av dessa var betalningar från offentlig förvaltning 35 miljarder kronor. Förädlingsvärdet i det civila samhället uppgick till 126 miljarder kronor år 2014 och det civila samhällets bidrag till Sveriges BNP var 3,2 procent.

En uppdelning efter verksamheter visar att av det totala förädlingsvärdet i det civila samhället på 126 miljarder kronor stod verksamheten Bostäder, social och samhällelig utveckling för den största verksamheten med 46 miljarder kronor. Den näst största verksamheten var Religion med 15 miljarder kronor i förädlingsvärde följt av Utbildning och forskning samt Rekreation och kultur.

I Sverige förvärvsarbetade 4,7 miljoner personer år 2014. Det totala antalet förvärvsarbetande i det civila samhället uppgick till drygt 183 000 personer samma år. Kvinnorna dominerade och utgjorde 59 procent. Drygt 71 000 personer, eller 39 procent, av de förvärvsarbetande arbetade inom ideella föreningar.

År 2014 fanns det totalt 2 370 utförare av kommun- och landstingsköpta tjänster i det civila samhället och inom dessa organisationer arbetade 61 000 personer, 73 procent kvinnor och 27 procent män. Knappt två tredjedelar av utförarna fanns inom verksamheter relaterade till Utbildning och forskning. Där fanns också knappt 44 procent av alla förvärvsarbetande. Antalet utförare inom flyktingmottagning ökade från 50 organisationer år 2014 till 121 organisationer år 2015 i det civila samhället.

Statistiksammanställningen om det civila samhället får fortfarande anses vara under uppbyggnad. Detta innebär att populationen för det civila samhället kan komma att utvecklas framöver. Det är viktigt att fortsätta analysera rampopulationen ytterligare, bland annat genom att utvärdera om de organisationer som idag ingår i det civila samhället även ska göra det i fortsättningen. Det innebär också att undersöka om fler organisationer ska inkluderas i det civila samhället.

SCB behöver gå vidare med att stärka upp verksamhetsindelningen för fler undersökningar enligt ICNPO. Än så länge sker detta endast i undersökningen *Organisationers ekonomi*. Gällande all utveckling är det viktigt att fortsätta samarbeta med forskare och andra experter inom området.

Teckenförklaring

- 0 Mindre än hälften av den använda enheten
0,0
.. Uppgift inte tillgänglig eller alltför osäker för att anges
. Uppgift kan inte förekomma
Tkr Tusen kronor
Mnkr Miljoner kronor
Mdkr Miljarder kronor

Inledning

Regeringens beslut

Riksdagen beslutade i februari 2010 om propositionen En politik för det civila samhället (2009/10:55) som innehåller förslag till mål och inriktning för politiken för det civila samhället. Regeringens mål är att förbättra villkoren för det civila samhället som en central del av demokratin. Detta ska ske genom att i dialog med det civila samhällets organisationer utveckla det civila samhällets möjligheter att göra människor delaktiga, stärka dess förutsättningar att bidra till samhällsutvecklingen och välfärden, samt fördjupa och sprida kunskapen om det civila samhället.

Som en del i detta arbete har regeringen givit Statistiska centralbyrån (SCB) i uppdrag att ta fram statistik om det civila samhället. I statistiken ska ingå både den del av organisationslivet som redan i dag täcks av den ekonomiska statistiken, men även – så långt detta är möjligt – uppgifter om icke-vinstdrivande organisationer som inte idag täcks av befintlig statistik.

Statistiken ska tas fram i enlighet med FN:s statistiksystem för sateliträkenskaper om icke-vinstdrivande organisationer, *International Classification of Non Profit Organisations* (ICNPO). Syftet är att undvika de klassificeringsproblem som tidigare präglat statistiken samt att förbättra möjligheterna för internationella jämförelser.

Det civila samhället

Begreppet det civila samhället används i betydelsen av en arena – skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet – där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen. Inom det civila samhället verkar bland annat ideella föreningar, stiftelser och registrerade trossamfund, men även nätverk, tillfälliga sammanslutningar och andra aktörer.¹

¹ <http://www.regeringen.se/sb/d/1982>

Uppdragets genomförande

Utifrån FN:s *Handbook on Non-Profit Institutions in the System of National Accounts*, en handbok som innehåller information och riktlinjer för vad som ska inräknas i det civila samhället, har SCB, efter att ha rådgjort med en referensgrupp, avgjort vilka organisationer som ska ingå i det civila samhället.

En genomgång har gjorts av vilken information SCB har idag som berör det civila samhället. De undersökningar som har bedömts att vara aktuella är *Organisationers ekonomi*, *Företagens ekonomi*, *Ekonomisk redogörelse för Svenska kyrkan*, *Undersökningar om levnadsförhållanden samt uppgifter från Utförrregistret*, *Räkenskapssammandragen för kommuner och landsting*, *nationalräkenskaperna*, *Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)* samt *tjänstepensionskassor*.

Undersökningen *Organisationers ekonomi* har som ett resultat av uppdraget anpassats till FN:s statistiksystem för satelliträkenskaper om icke-vinstdrivande organisationer, (ICNPO) för att bättre beskriva det civila samhället. De övriga undersökningarna har ett annat huvudsakligt syfte, men anses ändå ge en bild av olika delar inom det civila samhället.

Redovisade uppgifter avser främst år 2014, men för jämförelse har vi valt att i många fall även inkludera siffror för år 2012 och 2013. När det gäller undersökningarna *Organisationers ekonomi*, *Företagens ekonomi*, *Ekonomisk redogörelse för Svenska kyrkan och tjänstepensionskassorna* så finns ekonomiska uppgifter från dessa i statistikdatabasen.

Denna redovisning ger en samlad bild över det civila samhället relaterat till nationalräkenskaperna. Redovisningsformen är standardiserad och följer nationalräkenskaperna för den totala ekonomin enligt det Europeiska nationalräkenskapssystemet (ENS2010), som i sin tur är överensstämmande med System of National Accounts 2008 (IMF, OECD, FN, Världsbanken samt EU)

Förändringar

I denna publikation har ett antal förändringar gjorts jämfört med tidigare publikationer. Avsnittet om satelliträkenskaperna har flyttats längre fram i publikationen jämfört mot tidigare för att ge denna del ökat fokus.

En viktig del i satelliträkenskaperna är att ha med uppgifter om förvärvsarbetande och antalet anställda omräknat till heltid. Till denna publikation har SCB därför tagit med uppgifter om antalet anställda omräknat till heltid. I förra publikationen var endast förvärvsarbetande med. Färre uppgifter har tagits med ifrån satelliträkenskaperna samtidigt som en begreppsförklaring över de nationalräkningstermer som ingår finns med i publikationen i bilaga 2 för att göra det lättare för läsaren att ta till sig uppgifterna. I denna publikation har även ett antal delverksamheter tagits med.

Anledningen är bland annat att kvaliteten på dessa delverksamheter är bättre än på andra delverksamheter. I förra publikationen var det endast de tolv huvudverksamheterna som ingick i redovisningen. De tillagda delverksamheterna är Idrott, Forskning och utveckling, Inkomststöd, underhåll och materiell hjälp, Bostäder samt Fackföreningar.

Då ett ökat fokus har lagts på satelliträkenskaperna så har tidigare avsnittet existerande ramverk och befintliga undersökningar som fanns med i förra publikationen flyttats till bilaga.

Fokus i denna publikation ligger på verksamhetsindelningen ICNPO i första hand och i andra hand på indelning i olika juridiska former. Därför har sektorstatistik för nationalräkenskaperna och de olika undersökningarna (underlaget till satelliträkenskaperna) tagits bort i publikationen. Uppgifterna finns istället att hämta i SCB:s statistikdatabas.

Annan statistik och uppföljning om det civila samhället

Både i Sverige och internationellt bedrivs det forskning och uppföljning om det civila samhället. Handelshögskolan i Stockholm forskar om det civila samhället utifrån organisationsperspektivet med en internationell prägel. De har publicerat rapporter med data gällande 1992 och 2002 men på grund av skillnader i metod är dessa studier inte jämförbara med den statistik som framställs på SCB.

Ersta Sköndals högskola forskar om medborgarnas ideella/frivilliga och informella insatser. De har genomfört fem befolkningsstudier från år 1992 till år 2014. Under hösten 2015 och en bit in på 2016 genomförde Ersta Sköndals högskola på uppdrag av SCB ett projektarbete för att kartlägga forskning kring värdering av det ideella arbetet. Resultatet redovisades i en rapport, som bland annat diskuterar tre metoder för att värdera det ideella arbetet i monetära termer. Dessa är;

- Frivilligarbetaren som ersättare (replacement cost method)
- Frivilligarbetaren som tidsdonator (opportunity cost method)
- Frivilligarbetaren som samhällsnyttig (output method)

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har i uppgift att årligen följa upp det civila samhällets villkor med utgångspunkt i de sex principerna för politikområdet.

Uppföljningarna har de senaste åren baserat sig på enkätundersökningar riktade till organisationer i det civila samhället. Publikationerna belyser dialogen mellan det civila samhället och den offentliga sektorn på kommunal, regional och statlig nivå, organisationernas ekonomiska villkor samt syn på lagar och regler. Den senaste publikationen är Villkor för organisationer med social inriktning – civila samhällets villkor 2015 med fokus på flyktingmottagande (MUCF 2016). Till denna publikation har MUCF använt SCB:s rampopulation över ekonomiskt aktiva organisationer i det civila samhället inom verksamheterna Social trygghet och Hälsa samt de som fanns i utförarregistret inom det civila samhället för verksamheten Social omsorg och Flyktingmottagning vid sitt urval.

Disposition

Publikationens inledningskapitel följs av en redovisning av satelliträkenskaperna över inkomster, utgifter, sparande och sysselsättning efter ICNPO. För förvärvsarbete och antalet anställda omräknat till heltid redovisas även den juridiska formen.

Därefter följer offentlig sektors finansiering av det civila samhället med uppgifter från nationalräkenskaperna och räkenskapssammandragen samt de privata utförarna inom vård, skola, omsorg och flyktingmottagande av kommun- och

landstingsköpta tjänster. Publikationen avslutas med redovisning av statistik gällande medborgarnas deltagande i det civila samhället samt en avslutande diskussion.

Satelliträkenskaper för det civila samhället

Definition

Satelliträkenskaper är inriktade på att beskriva och analysera ekonomin för ett visst ändamål. De är inte avsedda att ge en översikt över den nationella ekonomin, utan inriktas på det som är relevant för det specifika ändamålet. Därför kan man med hjälp av satelliträkenskaperna visa detaljer som inte är synliga i det aggregerade huvudsystemet för nationalräkenskaper.

Ett satellitkonto är kopplat till, men skiljer sig från huvudsystemet för nationalräkenskaper. Det som utmärker satelliträkenskaper är bland annat att de kan innehålla en ombildning av klassificeringar relevant för det specifika området. För det civila samhället är användandet av ICNPO en klassificering som skiljer sig åt från nationalräkenskaperna.

Inkomster, utgifter och sparande efter verksamhetsindelningen ICNPO

Nedan redovisas inkomster, utgifter och sparande i det civila samhället i relation till den totala ekonomin samt verksamhetsindelad enligt ICNPO.

Än så länge har värderingen av ideellt arbete i monetära termer ej gjorts. Tanken är dock att kunna göra det längre fram. Detta skulle då ge ett alternativt mått av BNP för det civila samhället.

Den totala produktionen inom det civila samhället var 216 miljarder kronor år 2014. Av dessa var betalningar från offentlig förvaltning 35 miljarder kronor. Förädlingsvärdet i det civila samhället uppgick till 126 miljarder kronor. Detta innebar att det civila samhällets bidrag till Sveriges BNP var 3,2 procent under 2014 vilket var 0,1 procentandelar lägre än 2013.

Tabell 1. Förädlingsvärde, inkomster, utgifter och sparande, löpande priser, samt som andelar av den totala ekonomin, 2013 och 2014, mdkr.

	2013			2014		
	Totala ekonomin	Civila samhället	Andelar	Totala ekonomin	Civila samhället	Andelar
Produktion	6 710	219	3,3 %	6 962	216	3,1 %
- därav betalning från offentlig sektor		34			35	
BNP/Förädlingsvärde till baspris	3 333	124	3,7 %	3 487	126	3,6 %
BNP till marknadspris/ Förädlingsvärde till baspris	3 770	124	3,3 %	3 937	126	3,2 %
Ersättningar till anställda	1 813	67	3,7 %	1 883	66	3,5 %
Driftsöverskott och sammansatt förvärvsinkomst, brutto	1 189	47	3,9 %	1 265	48	3,8 %
Kapitalinkomst, netto	63	9	13,6 %	64	9	13,8 %
Löpande transfereringar, netto	-64	37		-68	30	
Disponibel inkomst, netto	3 161	68	2,1 %	3 298	62	1,9 %
Konsumtionsutgift	2 752	56	2,0 %	2 848	58	2,0 %
Fast bruttoinvestering	842	45	5,3 %	907	48	5,3 %
Finansiellt sparande	183	-16		185	-27	

Källa: Nationalräkenskaperna och Civila samhället

Av det totala förädlingsvärdet i det civila samhället på 126 miljarder kronor stod verksamheten Bostäder, social och samhällelig utveckling för den största verksamheten med 46 miljarder kronor. Inom denna verksamhet ingår bland annat bostadsrättsföreningar, hyreskooperativ och samfälligheter. Stora verksamheter därefter är Religiös verksamhet, Utbildning och forskning samt Rekreation och kultur. Verksamheten Utbildning och forskning fick mest medel från offentlig förvaltning till att utföra produktion. Av det totala förädlingsvärdet stod dotterbolagen för 24 miljarder kronor. Av dotterbolag med specificerad verksamhet bidrog dotterbolag inom

Bostäder, social och samhällelig utveckling mest till förädlingsvärdet med 4,2 miljarder kronor.

Begreppet *betalningar från offentlig förvaltning* i detta sammanhang innehåller både köp av tjänster och transfereringar från offentlig förvaltning. Här ingår endast transfereringar som stannar i organisationerna och alltså inte transfereras vidare i flera led.

Tabell 2. Produktion och förädlingsvärde per verksamhet i det civila samhället enligt ICNPO, 2014, löpande priser, mdkr.

	Produktion	varav betalningar från offentlig förvaltning	Förädlingsvärde	varav dotterbolag
Totala civila samhället	216,4	34,6	125,7	24,3
Rekreation och kultur	23,4	5,9	13,2	2,8
varav - Idrott	13,2	3,7	8,0	0,9
Utbildning och forskning	19,0	15,0	14,1	1,3
varav - Forskning och utveckling	1,6	0,7	0,9	0,2
Hälsa	3,5	1,8	2,8	0,4
Social trygghet	10,1	6,9	8,1	1,0
varav - Inkomststöd underhåll etc.	1,8	0,1	1,4	0
Miljö och djurskydd	1,0	0,1	0,6	0,1
Bostäder, social och samhällelig utveckling	87,0	0,9	46,3	4,2
varav - Bostäder	82,2	0,2	43,5	2,4
Opinionsbildning och politik	5,9	2,0	3,6	0,6
Utdelande stiftelser och insamlade verks.	10,1	0,2	2,5	1,8
Internationell verksamhet	4,3	0,7	1,9	0,6
Religiös verksamhet	20,7	0,4	14,7	0
Bransch-/yrkesorg. och fackföreningar	13,1	0,8	7,5	1,3
varav - Fackföreningar	7,5	0,3	5,2	0
Annan verksamhet	18,1	0	10,5	10,1

Källa: Civila samhället

Av den totala ersättningen till anställda i det civila samhället på 66 miljarder kronor stod Utbildning och forskning som var den största verksamheten med 12 miljarder kronor. Andra stora verksamheter är Religiös verksamhet samt Rekreation och kultur.

Tabell 3. Ersättning till anställda i det civila samhället per verksamhet enligt ICNPO, 2014, löpande priser, mdkr.

	Ersättningar till anställda	Egentlig lön	Arbetsgivares sociala avgifter
Totala civila samhället	66,3	57,3	9,0
Rekreation och kultur	11,0	9,7	1,3
varav - Idrott	6,5	5,8	0,8
Utbildning och forskning	11,9	10,4	1,5
varav - Forskning och utveckling	0,7	0,6	0,1
Hälsa	2,3	2,0	0,3
Social trygghet	6,8	5,9	0,9
varav - Inkomststöd underhåll etc.	0,8	0,7	0,1
Miljö och djurskydd	0,4	0,4	0,1
Bostäder, social och samhällelig utveckling	5,1	4,5	0,6
varav - Bostäder	2,4	2,2	0,2
Opinionsbildning och politik	3,3	2,9	0,4
Utdelande stiftelser och insamlade verks.	1,1	0,9	0,1
Internationell verksamhet	1,4	1,2	0,2
Religiös verksamhet	11,2	9,3	1,9
Bransch-/yrkesorg. och fackföreningar	6,2	5,2	1,0
varav - Fackföreningar	4,1	3,4	0,7
Annan verksamhet	5,7	5,0	0,7

Källa: Civila samhället

De totala kapitalinkomsterna² var 27 miljarder kronor varav den största delen bestod av utdelningar på 18 miljarder kronor. Den verksamhet som var störst både för de totala kapitalinkomsterna som utdelningar var verksamheten Bostäder, social och samhällelig utveckling. Andra verksamheter med stora kapitalinkomster var Utdelande stiftelser och insamlade organisationer samt Bransch- och yrkesorganisationer och fackföreningar. Verksamheten Utdelande stiftelser och insamlade verksamheter hade högst kapitalinkomstnetto samt övrig kapitalavkastning. Högst

² I begreppet kapitalinkomster/-utgifter ingår inte realisationsvinster eller realisationsförluster enligt manualen för nationalräkenskaper ENS 2010. De kategorier som ingår är räntor, utdelningar, återinvesterade vinstmedel på direktinvesteringstillgångar, övriga kapitalavkastning samt arrenden. Med övrig kapitalavkastning avses kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare, kapitalavkastning på pensionsrätter samt kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder, såväl utdelad som kvarhållen avkastning.

ränteintäkter hade social trygghet och delverksamheten
Inkomststöd, underhåll och materiell hjälp.

Tabell 4. Kapitalinkomster per verksamhet i det civila samhället enligt ICNPO, 2014, löpande priser, mdkr.

	Kapital- inkomster, netto	Kapital- inkomster	Ränte- intäkter, ENS- ränta	Utdel- ningar	Övrig kapital- avkast- ning
Totala civila samhället	8,8	27,1	7,5	17,6	2,0
Rekreation och kultur	0,2	0,6	0,3	0,3	0
varav - Idrott	0	0,1	0,1	0	0
Utbildning och forskning	0,5	0,7	0,3	0,3	0,1
varav – Forskning och utveckling	0,5	0,5	0,2	0,3	0,1
Hälsa	0,1	0,1	0	0,1	0
Social trygghet	1,4	4,2	2,1	1,8	0,3
varav - Inkomststöd underhåll etc.	1,3	4,0	2,1	1,7	0,3
Miljö och djurskydd	0	0	0	0	0
Bostäder, social och samhällelig utveckling	1,7	8,5	1,4	7,0	0,1
varav - Bostäder	-3,0	2,0	1,1	0,9	0
Opinionsbildning och politik	0,5	0,6	0,1	0,3	0,1
Utdelande stiftelser och insamlande verks.	6,4	6,4	1,1	4,5	0,9
Internationell verksamhet	-1,3	2,1	0,2	1,9	0
Religiös verksamhet	0,5	0,5	0,3	0,2	0
Bransch-/yrkesorg. och fackföreningar	2,9	3,1	1,5	1,3	0,4
varav - Fackföreningar	1,8	1,8	0,5	1,0	0,4
Annan verksamhet	-4,1	0,1	0,1	0	0

Källa: Civila samhället

De totala kapitalutgifterna i det civila samhället var 18 miljarder kronor. Den största verksamheten var Bostäder, social och samhällelig utveckling med 6,8 miljarder kronor. Av dessa 6,8 miljarder var 4,8 miljarder räntekostnader och resten på 1,9 miljarder var lämnade utdelningar. Övriga kapitalavkastningsutgifter fanns enbart på verksamheten social trygghet och delverksamheten Inkomststöd, underhåll och materiell hjälp.

Tabell 5. Kapitalutgifter per verksamhet i det civila samhället enligt ICNPO, 2014, löpande priser, mdkr.

	Kapital- utgifter	Ränte- kostnader, ENS-ränta	Lämnade utdelningar	Övrig kapitalav- kastning
Totala civila samhället	18,3	6,7	9,5	2,0
Rekreation och kultur	0,4	0,2	0,3	0
varav - Idrott	0,1	0,1	0	0
Utbildning och forskning	0,2	0,1	0,1	0
varav – Forskning och utveckling	0,1	0	0,1	0
Hälsa	0	0	0	0
Social trygghet	2,8	0,7	0	2,0
varav - Inkomststöd underhåll etc.	2,7	0,7	0	2,0
Miljö och djurskydd	0	0	0	0
Bostäder, social och samhällelig utveckling	6,8	4,8	1,9	0
varav - Bostäder	5,0	4,4	0,6	0
Opinionsbildning och politik	0,1	0	0,1	0
Utdelande stiftelser och insamlade verks.	0,1	0,1	0	0
Internationell verksamhet	3,5	0,4	3,0	0
Religiös verksamhet	0,1	0,1	0	0
Bransch-/yrkesorg. och fackföreningar	0,2	0,2	0	0
varav - Fackföreningar	0,1	0,1	0	0
Annan verksamhet	4,2	0,3	4,0	0

Källa: Civila samhället

De totala transfereringsinkomsterna var 98 miljarder kronor och de totala transfereringsutgifterna var 68 miljarder kronor. Detta ger ett Transfereringsnetto på 30 miljarder kronor. Social trygghet har störst transfereringsinkomster bland verksamheterna. Inom denna

verksamhet finns delverksamheten Inkomststöd, underhåll och materiell hjälp där arbetslöshetskassorna och understödsföreningarna ingår. Den verksamhet som har högst transfereringsnetto är Religiös verksamhet med 19 miljarder kronor som är över 60 procent av det totala transfereringsnettot. Detta beror på att avgiften till Svenska kyrkan ingår i transfereringsinkomsterna. Störst transfereringsutgifter har verksamheten Bostäder, social och samhällelig utveckling med 24 miljarder kronor följt av social trygghet.

Tabell 6. Transfereringar per verksamhet i det civila samhället enligt ICNPO, 2014, löpande priser, mdkr.

	Transfererings- netto	Transfererings- inkomster	Transfererings- utgifter
Totala civila samhället	30,0	98,1	68,0
Rekreation och kultur	9,1	10,5	1,4
varav - Idrott	6,0	6,7	0,7
Utbildning och forskning	8,3	14,2	5,9
varav - Forskning och utveckling	0,5	1,4	0,9
Hälsa	0,9	1,2	0,3
Social trygghet	5,1	29,0	23,9
varav - Inkomststöd underhåll etc.	4,1	26,8	22,7
Miljö och djurskydd	0,3	0,3	0,1
Bostäder, social och samhällelig utveckling	-21,1	2,9	24,0
varav - Bostäder	-21,2	1,9	23,1
Opinionsbildning och politik	4,9	5,3	0,4
Utdelande stiftelser och insamlade verks.	-3,5	1,4	4,9
Internationell verksamhet	3,0	6,0	3,0
Religiös verksamhet	18,6	19,0	0,3
Bransch-/yrkesorg. och fackföreningar	5,9	8,3	2,4
varav - Fackföreningar	5,6	7,2	1,6
Annan verksamhet	-1,5	0,1	1,5

Källa: Civila samhället

Av de totala transföreringsinkomsterna på 98 miljarder kronor kom 48 miljarder från privat sektor och 41 miljarder från offentlig sektor. Transfereringsinkomsterna var störst inom Religiös verksamhet för

privat sektor och Social trygghet för offentlig förvaltning. Sociala avgifterna förekom endast inom verksamheten Social trygghet och delverksamheten Inkomststöd, underhåll och materiell hjälp.

Tabell 7. Transfereringsinkomster per verksamhet i det civila samhället enligt ICNPO, 2014, löpande priser, mdkr.

	Transfererings- inkomster, totalt	varav från sociala avgifter	varav från privata sektorer	varav från offentlig förvaltning	varav från utlandet
Totala civila samhället	98,1	8,5	48,0	41,0	0,6
Rekreation och kultur	10,5	0	3,9	6,5	0,2
Varav - Idrott	6,7	0	2,4	4,2	0,1
Utbildning och forskning	14,2	0	3,4	10,8	0
varav – Forskning och utveckling	1,4	0	1,2	0,2	0
Hälsa	1,2	0	0,1	1,1	0
Social trygghet	29,0	8,5	5,1	15,3	0
varav - Inkomststöd underhåll etc.	26,8	8,5	4,0	14,3	0
Miljö och djurskydd	0,3	0	0,2	0,1	0
Bostäder, social och samhällelig utveckling	2,9	0	1,9	1,0	0,1
varav - Bostäder	1,9	0	1,6	0,2	0
Opinionsbildning och politik	5,3	0	3,3	1,9	0
Utdelande stiftelser och insamlade verks.	1,4	0	1,2	0,2	0
Internationell verksamhet	6,0	0	2,8	2,9	0,2
Religiös verksamhet	19,0	0	18,7	0,3	0
Bransch- /yrkesorg. och fackföreningar	8,3	0	7,4	0,8	0
varav - Fackföreningar	7,2	0	6,8	0,4	0
Annan verksamhet	0,1	0	0	0	0

Källa: Civila samhället

Av de totala transfereringsutgifterna på 68 miljarder kronor fanns en stor del i verksamheterna Bostäder, social och samhällelig

utveckling och Social trygghet. Sociala förmåner fanns enbart inom social trygghet och delverksamheten Inkomststöd, underhåll och materiell hjälp. Sociala förmåner innehåller pensionsutbetalningar samt utbetalningar av arbetslöshetsersättning från arbetslöshetskassorna. Totala transfereringsutgifter till privata sektorn är klart större än till offentlig förvaltning. Bostäder, social och samhällelig utveckling har klart störst flöden till privat sektor medan social trygghet betalar mest till offentlig förvaltning. Transfereringsutgifterna till offentlig förvaltning innehåller till stor del arbetslöshetskassornas medlemsavgifter.

I beräkningen av produktionsvärdet inom verksamheten Bostäder, social och samhällelig utveckling sker en modellberäkning vilket höjer såväl produktionen inom bostadsrättsföreningarna som konsumtionsutgifterna för hushållen. För att redovisa ett rättvisande sparande förs en motsvarande transferering från bostadsrättsföreningarna till hushållen.³

³ ENS2010 §§3.75-3.80

Tabell 8. Transfereringsutgifter per verksamhet i det civila samhället enligt ICNPO, 2014, löpande priser, mdkr.

	Transfererings- utgifter, totalt	varav skatter	varav sociala förmåner, utgifter	varav till privata sektorer	varav till offentlig förvalt- ning	varav till utlandet
Totala civila samhället	68,0	2,5	17,9	33,0	11,7	2,9
Rekreation och kultur	1,4	0	0	0,7	0,6	0
Varav - Idrott	0,7	0	0	0,5	0,2	0
Utbildning och forskning	5,9	0,1	0	3,5	2,3	0
varav Forskning och utveckling	0,9	0	0	0,5	0,4	0
Hälsa	0,3	0	0	0	0,2	0
Social trygghet	23,9	0,5	17,9	0,3	5,2	0,1
Varav - Inkomststöd underhåll etc.	22,7	0,5	17,9	0	4,4	0
Miljö och djurskydd	0,1	0	0	0	0	0
Bostäder, social och samhällelig utveckling	24,0	0,4	0	22,9	0,7	0
Varav - Bostäder	23,1	0,2	0	22,7	0,2	0
Opinionsbildning och politik	0,4	0	0	0,2	0,1	0,1
Utdelande stiftelser och insamlande verks.	4,9	0,1	0	4,1	0,4	0,3
Internationell verksamhet	3,0	0,4	0	0,4	0,1	2,0
Religiös verksamhet	0,3	0	0	0,1	0	0,2
Bransch- /yrkesorg. och fackföreningar	2,4	1,0	0	0,6	0,7	0,2
Varav - Fackföreningar	1,6	0,8	0	0,4	0,3	0,2
Annan verksamhet	1,5	0	0	0,2	1,3	0

Källa: Civila samhället

Antal organisationer, ekonomisk aktivitet samt sysselsättning

År 2014 fanns 238 000 organisationer inom det civila samhället. Av dessa var 92 000 stycken ekonomiskt aktiva.

I Sverige förvärvsarbetade 4,7 miljoner personer år 2014. Totalt sett fanns det 183 000 förvärvsarbetande inom det civila samhället samma år, varav 59 procent var kvinnor. Det totala antalet anställda omräknat till heltid var knappt 150 000 personer (medelantalet heltidsanställda). De flesta organisationerna i det civila samhället tillhörde verksamheter inom Bostäder, social och samhällelig utveckling (29 procent), följt av Rekreation och kultur (25 procent). Flest antal förvärvsarbetande fanns dock inom Utbildning och forskning. Detsamma gällde antalet anställda omräknat till heltid. Kvinnorna var fler än männen i flertalet verksamheter förutom inom Rekreation och kultur och Bostäder, social och samhällelig utveckling där männen var i majoritet av de förvärvsarbetande.

Tabell 9. Antal organisationer, ekonomisk aktivitet samt sysselsättning i civila samhället verksamhetsindelad efter ICNPO, 2014⁴

	Antal organisa- tioner	Därav organisa- tioner med ekonomisk aktivitet	Antal förvärvs- arbetande	Antal kvinnor	Antal män	Medelantalet heltids- anställda
Totalt	237 789	91 992	183 339	107 839	75 500	149 591
Rekreation och kultur	60 106	22 765	30 357	12 961	17 396	26 026
Utbildning och forskning	7 002	4 643	36 487	26 522	9 965	30 132
Hälsa	270	153	4 244	3 269	975	3 534
Social trygghet	4 215	1 851	21 706	15 918	5 788	16 630
Miljö och djurskydd	1 817	570	1 107	655	452	907
Bostäder, social och samhällelig utveckling	67 859	31 708	14 082	5 683	8 399	10 093
Opinionsbildning och politik	22 314	6 864	8 788	5 180	3 608	7 832
Utdelande stiftelser och insamlade verksamheter	4 039	3 389	2 545	1 473	1 072	2 497
Internationell verksamhet	778	228	3 535	2 176	1 359	3 070
Religiös verksamhet	8 960	3 879	31 046	17 887	13 159	25 919
Bransch- /yrkesorganisationer och fackföreningar	7 285	3 388	10 799	6 045	4 754	9 202
Annan verksamhet	53 144	12 554	18 643	10 070	8 573	13 749

Källa: Företagsdatabasen (FDB), Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), Företagens ekonomi, Organisationers ekonomi, Ekonomisk redogörelse för Svenska kyrkan.

Sett till juridisk form var en majoritet av organisationerna inom det civila samhället ideella föreningar, 63 procent. Även flest förvärvsarbetande fanns inom denna juridiska form, 39 procent av det totala antalet. Flest anställda omräknat till heltid (medelantalet heltidsanställda) fanns också i den juridiska formen ideella föreningar med 38 procent av det totala antalet. Männerna var fler än kvinnorna i Bostadsrättsföreningar och Kooperativa hyresrättsföreningar samt i Samfälligheter medan kvinnorna var i majoritet i organisationer i de resterande juridiska formerna för de förvärvsarbetande.

⁴ Det är färre förvärvsarbetande år 2014 mot 2013. Detta beror på att det är en ny sektorsindelning där vissa enheter har flyttats till andra sektorer efter en översyn.

Tabell 10 Antal organisationer, ekonomisk aktivitet samt sysselsättning i civila samhället efter juridisk form, 2014

	Antal organisa- tioner	Därav organisa- tioner med ekonomisk aktivitet	Antal förvärvs- arbetande	Antal kvinnor	Antal män	Medel- antalet heltids- anställda
Totalt	237 789	91 992	183 339	107 839	75 500	149 591
Aktiebolag	2 308	2 041	34 581	18 480	16 101	29 131
Ekonomiska föreningar	2 236	1 817	15 685	12 662	3 023	13 754
Bostadsrättsför- eningar och Kooperativa hyresrättsför- eningar	30 251	23 499	4 830	1 591	3 239	3 562
Ideella föreningar	149 001	46 930	71 209	40 226	30 983	56 429
Samfälligheter	28 810	3 715	1 105	181	924	..
Registrerade trossamfund	2 374	1 071	28 514	16 814	11 700	24 083
Stiftelser och fonder ⁵	21 517	12 614	24 321	16 012	8 309	20 334
Offentliga korporationer och anstalter	36	32	816	445	371	..
Understödsför- eningar och Försäkrings- föreningar	83	39	119	64	55	..
Arbetslöshets- kassor (exkl Alfakassan)	30	28	1 303	1 004	299	1 274
Övriga juridiska former	1 143	206	856	360	496	..

Källa: Företagsdatabasen (FDB), Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), Företagens ekonomi, Organisationers ekonomi, Ekonomisk redogörelse för Svenska kyrkan.

⁵ Ej pensions-, vinstandels-, resultatandels-, anslags- eller familjestiftelser.

Offentlig sektors finansiering av det civila samhället

I redovisningen över offentlig sektors finansiering av det civila samhället ingår lämnade bidrag, transfereringar och köpta tjänster från stat, kommun och landsting. Vidare ingår en redovisning av *Utförarregistret*, vilket är ett register över privata utförare av kommunal och landstingskommunal verksamhet inom vård, skola, omsorg och flyktingmottagande.

Statliga myndigheter

Statliga myndigheter lämnar ekonomisk information till Ekonomistyrningsverket gällande lämnade bidrag till ideella föreningar och övriga organisationer. År 2014 uppgick dessa till knappt 33 miljarder kronor. Det är en minskning på drygt en halv miljard jämfört med år 2013. Arbetslöshet var det verksamhetsområde som fick mest pengar, 13 miljarder kronor.

Statliga myndigheter ger även transfereringar för investeringar och dessa uppgick år 2014 till 192 miljoner kronor.

Tabell 11. Bidrag och transfereringar från statliga myndigheter efter verksamhetsområde 2012-2014 enligt COFOG*, mnkr

	2012	2013	2014
Allmän förvaltning	5 021	4 233	4 397
Försvaret	182	202	245
Samhällsskydd och rättsskipning	49	35	37
Näringslivsfrågor	4 886	5 108	5 213
Miljöskydd	69	69	69
Bostadsförsörjning och samhällsutveckling	171	156	183
Hälsa- och sjukvård	170	120	136
Fritidsverksamhet, kultur och religion	3 582	3 571	3 474
Utbildning	4 382	4 659	4 843
Socialt skydd	14 277	15 211	14 151
<i>därav Arbetslöshet</i>	<i>13 647</i>	<i>14 602</i>	<i>13 445</i>
Totalt	32 789	33 365	32 748

Källa: Nationalräkenskaperna

*Classification of the Functions of Government

Det största enskilda ändamålet för transfereringar från staten var arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd, följt av bidrag till

folkbildningen och biståndsverksamhet. Arbetslöshetsersättningen och aktivitetsstödet utgjorde år 2014 cirka 41 procent av de totalt utbetalda statliga bidragen och transfereringarna.

Tabell 12. Penningflöden från statliga myndigheter till ideella föreningar och övriga organisationer 2012-2014, mnkr

	2012	2013	2014
Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	13 642	14 604	13 446
Bidrag till folkbildningen	3 306	3 546	3 624
Biståndsverksamhet	3 348	2 906	3 232
Lönebidrag	1 905	1 949	1 927
Stöd till idrotten	1 704	1 704	1 704
Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	1 045	1 054	1 110
Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	838	1 031	1 057
Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	147	310	499
Kyrkoantikvarisk ersättning	460	460	460
Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	410	279	289
Riksdagens ledamöter och partier m.m.	269	275	289
Centrala museer: Stiftelser och myndigheter	259	261	267
Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	239	239	239
Exportfrämjande verksamhet	223	229	227
Ersättningar och bidrag till konstnärer	146	181	186
Bidrag till handikapporganisationer	183	183	183
Regionala tillväxtåtgärder	170	155	178
Energiforskning	191	171	172
Stöd till politiska partier	171	170	170
Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	258	265	152
Näringslivsutveckling m.m.	186	108	149
Särskilt utbildningsstöd	118	112	120
Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	119	116	113
Rymdforskning och rymdverksamhet	70	86	110
Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	134	112	109
Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	115	105	102
Arbetsmiljöverket	101	101	101
Övrigt	3 029	2 654	2 535
Totalt	32 789	33 365	32 748

Källa: Nationalräkenskaperna

Räkenskapssammandraget för kommuner och landsting

Genom Räkenskapssammandraget (RS) samlas årligen ekonomisk statistik ur kommunernas och landstingens bokslut in. Syftet med undersökningen är att både på kommun-, landstings- och riksnivå beskriva kommunernas och landstingens ekonomiska läge och utveckling. Redovisningen för kommuner och landsting utgår från kostnadssidan. Genom analys av mottagargrupper kan man identifiera ekonomiska transaktioner med organisationer tillhörande det civila samhället. Hushållens icke-vinstdrivande organisationer redovisas under kategorin ideella föreningar och stiftelser av landstingen. För kommunerna avses ideella och ekonomiska föreningar samt stiftelser som inte ingår i kommunkoncern.

Kommuner

Ekonomiska relationer mellan kommuner och ideella föreningar och stiftelser är inte bara en fråga om bidrag och transfereringar. Den vanligaste relationen är att kommunen köper verksamhet av organisationer, exempelvis förskoleverksamhet och skolbarnomsorg, grundskola eller vård och omsorg av äldre och funktionshindrade. Kommunernas köp av verksamhet från ideella föreningar och stiftelser uppgick år 2014 till 13,8 miljarder kronor. Bidrag och transfereringar från kommuner till ideella föreningar och stiftelser uppgick till 4,2 miljarder. Den största enskilda posten avsåg bidrag till fritidsverksamhet, 1,6 miljarder kronor.

Tabell 13. Penningströmmar från kommuner till ideella föreningar och stiftelser, 2012-2014, mnkr

	2012	2013	2014
Köp av verksamhet:			
Kultur- och fritidsverksamhet	224	229	257
Förskoleverksamhet och skolbarnomsorg	5 767	4 972	4 894
Grundskola	3 808	3 564	3 608
Gymnasieskola	865	793	917
Övrig utbildning	429	429	456
Vård och omsorg, äldre och funktionshindrade	2 778	2 756	2 873
Individ- och familjeomsorg	626	589	615
Flyktningmottagande	63	71	86
Övrigt	113	85	84
Summa	14 673	13 488	13 790
Bidrag:			
Politisk verksamhet	395	437	446
Kulturverksamhet	995	1 000	937
Fritidsverksamhet	1 512	1 522	1 603
Utbildning	51	54	53
Vård och omsorg	507	520	516
Flyktningmottagande	9	13	13
Övrigt	714	643	677
Summa	4 183	4 189	4 245
Totalt	18 856	17 677	18 035

Källa: Räkenskapssammandragen.

Landsting

Köp av verksamhet förekommer även mellan landsting och ideella föreningar och stiftelser. För år 2014 uppgick denna summa till 1,1 miljard kronor. Drygt hälften av de totala köpen avsåg specialiserad somatisk vård.

Lämnade bidrag till ideella föreningar och stiftelser var 1,9 miljarder kronor år 2014 och där var bidrag till kultur med 1,1 miljard kronor den största enskilda posten.

Tabell 14. Penningströmmar från landstingen till ideella föreningar, stiftelser, 2012-2014, mnkr⁶

	2012	2013	2014
Från landsting:			
Köp av verksamhet:			
Primärvård	96	93	93
Specialiserad somatisk vård	469	575	584
Specialiserad psykiatrisk vård	107	112	118
Övrig hälso- och sjukvård	17	24	21
Utbildning	39	50	52
Kultur	49	2	2
Trafik och infrastruktur			13
Politisk verksamhet (Hälso- och sjukvård)	7	8	8
Serviceverksamheter	168	174	188
Summa	953	1 038	1 079
Lämnade bidrag	1 698	1 769	1 881
Totalt	2 651	2 807	2 960

Källa: Räkenskapssammandragen

⁶ SCB har tagit med köpt verksamhet från Politisk verksamhet och Trafik och infrastruktur i denna publikation mot tidigare publikationer därav en liten skillnad i summan för den köpta verksamheten samt totalt.

Utförrregistret

Utförrregistret är ett register över privata utförare av kommunal och landstingskommunal verksamhet. Uppgiftslämnarna (kommuner och landsting) ska ange från vilka utförare (privata, ideella föreningar/stiftelser samt landstings- och kommunägda företag) de har köpt verksamhet ifrån inom verksamhetsområdena vård, skola, omsorg och flyktingmottagande.⁷ Det finns ett tröskelvärde, vilket innebär att har en kommun köpt verksamhet från en utförare under ett år för mindre än 100 000 kr behöver den utföraren inte redovisas. Motsvarande för landstingen är 250 000 kr.

Efter att SCB har fått in uppgifter till *Utförrregistret* jämförs dessa belopp med motpartsredovisningen i Räkenskapssammandragen (RS). Om det är stora differenser dem emellan kontaktas kommunen/landstinget för att utreda vilket belopp som är rätt. Beloppen i RS bör dock vara lite högre eftersom det inte finns något tröskelvärde där.

År 2014 fanns det 9 940 utförare registrerade i *Utförrregistret*, varav 2 370 var utförare i det civila samhället. Det fanns 363 organisationer (84 procent var aktiebolag) som hade verksamheten flyktingmottagande, varav 50 av dessa tillhörde det civila samhället. Ungefär 46 procent av de som tillhörde det civila samhället hade den juridiska formen ideella föreningar.

År 2015 har antalet utförare ökat till 10 708. Av dessa var 2 417⁸ utförare i det civila samhället. Utförarna inom flyktingmottagning ökade med 560 organisationer till år 2015 då det var 923 till antalet (82 procent var aktiebolag). Organisationer med flyktingmottagande tillhörande det civila samhället ökade också med 71 organisationer till 121 organisationer. 59 procent av de som tillhörde det civila samhället hade den juridiska formen ideella föreningar.

I organisationerna tillhörande det civila samhället arbetade 61 000 personer, varav 73 procent var kvinnor. Nästan två tredjedelar av utförarna fanns inom verksamheter relaterade till Utbildning och forskning. Där fanns också 44 procent av alla förvärsarbetande.

⁷ Verksamheten flyktingmottagande finns enbart för kommuners köpta verksamhet i *Utförrregistret*.

⁸ Preliminär rampopulation avseende det civila samhället då koncernstrukturen för 2015 ej är klar förrän tidigast sommaren 2017.

Tabell 15. Utförare inom det civila samhället och dess förvärvsarbetande efter ICNPO, 2014

	Antal utförare	Antal förvärvs- arbetande	Antal kvinnor	Antal män
Totalt	2 370	60 959	44 228	16 731
Rekreation och kultur	147	2 360	889	1 471
Utbildning och forskning	1 536	26 615	20 650	5 965
Hälsa	43	3 835	2 972	863
Social trygghet	303	17 181	12 765	4 416
Miljö och djurskydd
Bostäder, social och samhällelig utveckling	42	830	498	332
Opinionsbildning och politik	52	542	335	207
Utdelande stiftelser och insamlade verksamheter
Internationell verksamhet
Religiös verksamhet	157	8 485	5 403	3 082
Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar
Annan verksamhet ⁹	90	1 111	716	395

Källa: Utförarregistret, Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)

⁹ Här ingår Internationell verksamhet, Miljö och djurskydd, Utdelande stiftelser och insamlade verksamheter samt Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar p.g.a. röjanderisk.

Bland utförarna var Ekonomisk förening den vanligaste juridiska formen, följt av Ideella föreningar. Ideella föreningar var dock den juridisk form som hade störst andel förvärvsarbete.

Tabell 16. Utförare inom det civila samhället och dess förvärvsarbete efter juridisk form, 2014

	Antal utförare	Antal förvärvs- arbetande	Antal kvinnor	Antal män
Totalt	2 370	60 959	44 228	16 731
Aktiebolag	79	5 415	3 734	1 681
Ekonomiska föreningar	1 070	13 165	11 257	1 908
Ideella föreningar	818	17 785	12 356	5 429
Registrerade trossamfund	105	9 166	5 806	3 360
Stiftelser och fonder ¹⁰	298	15 428	11 075	4 353

Källa: Utförarregistret, Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)

¹⁰ Ej pensions-, vinstandel-, resultatandel-, anslags- eller familjestiftelser.

Medborgarnas deltagande i det civila samhället

Medlemskap och aktivitet i föreningar

Enligt ULF/SILC år 2014–2015 var cirka 6,2 miljoner, eller 77,5 procent, av Sveriges befolkning, 16 år och äldre, medlem i en eller flera föreningar. Drygt 60 procent av dessa, eller 3,8 miljoner personer, var medlemmar i en fackförening eller företagargorganisation. Andra föreningstyper där många var medlemmar var idrotts- eller friluftsföreningar, 2,4 miljoner medlemmar.

Ett medlemskap innebär inte automatiskt att en person är aktiv i föreningen och detta visar även siffrorna från ULF/SILC. Av alla personer som var medlem i minst en förening var det 39 procent som var aktiva. Män var aktiva i högre grad än kvinnor, då 43 procent av alla män med medlemskap var aktiva jämfört med 35 procent av alla kvinnor.

Knappt 1 miljon personer, 16 år och äldre, deltog aktivt i en idrotts- eller friluftsförenings verksamhet. Bland män med medlemskap i dessa typer av föreningar var 43 procent aktiva, medan motsvarande siffra var 36 procent bland kvinnor.

Av de 842 000 personer som var medlemmar i kultur-, musik-, dans- eller teaterföreningar var 46 procent aktiva. Även här var andelen aktiva män högre än aktiva kvinnor, 50 procent jämfört med 42 procent.

Tabell 17. Medlemskap samt aktivt deltagande i föreningar, 2014–2015, tusental personer

	Kvinnor		Män	
	Medlem	varav aktiv	Medlem	varav aktiv
Kultur-, musik-, dans- eller teaterförening	463	196	379	189
Idrotts- eller friluftsförening	1 030	368	1 361	586
Pensionärsförening	441	85	300	71
Politiskt parti	200	55	227	65
Fackförening eller företagargorganisation	1 910	149	1 845	167
Annan förening	1 359	492	1 392	578

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC)

Avslutande diskussion

Kvalitetsförbättringar

SCB arbetar kontinuerligt med att förbättra kvaliteten gällande statistik över det civila samhället. Till denna publikation har ett ökat fokus lagts på satelliträkenskaperna, vilket är en anledning till att antalet anställda omräknat till heltid har inkluderats. Antalet anställda omräknat till heltid är tillsammans med förvärvsarbetande betydelsefulla uppgifter i satelliträkenskaperna.

Till denna publikation har SCB inkluderat 5 delverksamheter där kvaliteten i de underliggande undersökningarna är lite bättre än för andra delverksamheter. Idrotten är en sådan delverksamhet. De andra delverksamheterna är Forskning och utveckling, Inkomststöd, underhåll och materiell hjälp, Bostäder samt Fackföreningar.

I SCB:s företagsdatabas användes nya sektorkoder för statistiken om det civila samhället från och med redovisningsåret 2014. Då juridisk form och sektor är de två mest betydelsefulla avgränsningsverktygen för att ta fram populationen över det civila samhället har dessa nya koder påverkat SCB:s arbete med framställningen av populationen.

SCB har fortsatt att arbeta med att göra publikationen mer läsvänlig, bland annat genom att minska antalet uppgifter samt inkludera begreppsförklaringar för nationalräkenskapstermer i bilaga 2. Vidare finns det möjlighet för läsaren att fördjupa sig ytterligare genom att hämta mer detaljerade uppgifter i statistikdatabasen.

Utvecklingsarbete

Statistiksammanställningen om det civila samhället får fortfarande anses att vara under uppbyggnad. Det innebär att populationen för det civila samhället kan komma att utvecklas framöver. För undersökningen *Organisationers ekonomi*, vilken är den enda undersökningen anpassad efter ICNPO, arbetar SCB kontinuerligt med att försöka minska bortfallet, förenkla för uppgiftslämnarna samt att utveckla användandet av ytterligare administrativt material i framställningen.

Ett utvecklingsarbete är att även se över de anpassningsmöjligheter till ICNPO som finns för de undersökningar som ingår som underlag till satelliträkenskaperna över det civila samhället.

En ny handbok är under utveckling, vilket kommer att påverka SCB:s arbete gällande ny verksamhetsindelning enligt ICNPO, vilka organisationer som ska ingå i populationen över det civila samhället samt vilka uppgifter som är viktiga att redovisa.

Det är viktigt att fortsätta utveckla rampopulationer ytterligare. Det kan handla om att utvärdera om vissa organisationer som idag ingår i den civila samhället även ska göra det i fortsättningen. Det innebär också att undersöka om fler organisationer ska inkluderas i det civila samhället. Detta bör ske i nära samarbete med forskare och andra experter.

En del i satelliträkenskaperna är att värdera det ideella arbetet i monetära termer. Detta har inte gjorts ännu men tanken är att det ska ingå i framtida satelliträkenskaper. En god grund har SCB fått genom det uppdrag som Ersta Sköndal högskola har genomfört åt SCB genom att kartlägga forskning inom området.

Ett annat utvecklingsområde framöver är att utveckla redovisningen av balansräkningsposter i satelliträkenskaperna.

Bilaga 1 – Existerande ramverk och befintliga undersökningar

I detta avsnitt redovisas först det existerande ramverk som använts för att avgränsa det civila samhället. Därefter beskrivs de undersökningar som ligger till grund för statistikredovisningen gällande det civila samhället.

Det civila samhället i FN:s nationalräkenskapssystem

FN:s nationalräkenskapssystem System of National Accounts (SNA) och dess definition av Non-profit institutions (NPI) är en viktig utgångspunkt när man ska bestämma om en organisation ska tillhöra det civila samhället eller inte. Non-profit institutions (NPI) definieras i SNA enligt följande:

En legal eller social enhet skapad med ändamålet att producera varor och tjänster med egenskaper som inte tillåter dem att bli en källa för inkomster, vinster eller andra finansiella förtjänster för de enheter som skapar, kontrollerar eller finansierar dem.

För att en enhet ska klassificeras som tillhörande det civila samhället enligt FN:s räkenskapssystem ska följande egenskaper vara uppfyllda:

- Enheten ska vara en formell organisation;
- Det ska inte finnas någon vinstutdelning, eventuellt ekonomiskt överskott ska inte ges tillbaka till någon form av ägare eller huvudman;
- Enheten ska vara institutionellt skild från den myndighetsutövande delen av den offentliga sektorn;
- Enheten ska vara självstyrande;
- Medlemskap eller deltagande i enheten får inte vara tvångsmässigt.

FN:s *Handbook on Non-Profit Institutions in the System of National Accounts* innehåller information och riktlinjer för vad som ska

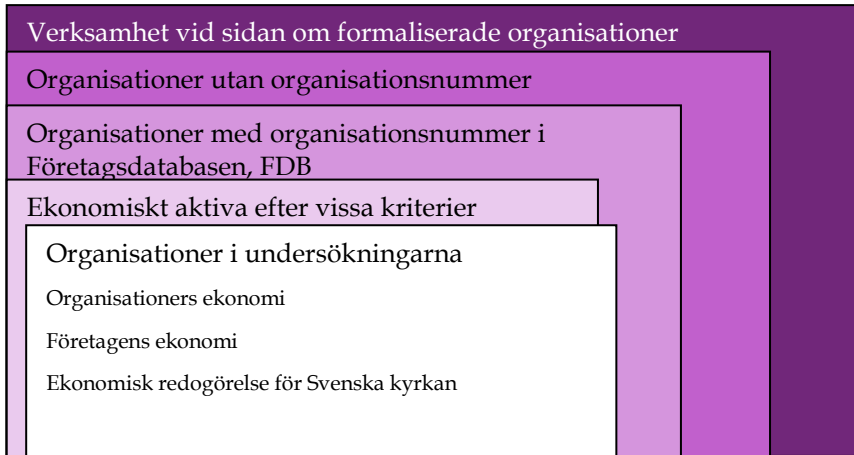
räknas som en icke-vinstdrivande organisation. Ett utkast av handboken testades i början av 2000-talet i elva länder. Sverige deltog i detta arbete genom nationalräkenskaperna på SCB.

Det civila samhället i SCB:s undersökningar

Det civila samhället omfattas och ingår i varierande grad i ett antal undersökningar som regelbundet genomförs vid SCB. Huvudsyftet med dessa undersökningar är dock inte att redovisa statistik om det civila samhället, vilket betyder att specifika aspekter för det här området hittills inte har beaktats. Ett undantag är undersökningen *Organisationers ekonomi* som har förändrats för att kunna redovisa förbättrad statistik om det civila samhället. Trots denna förändring blir den totala bild som statistiken presenterar om det civila samhället inte helt fullständig. Det finns en teoretisk möjlighet att skapa en fullständig rampopulation för det civila samhället men detta arbete skulle kräva ett omfattande kartläggningsarbete där exempelvis verksamhetssyftet för enskilda organisationer fastställs utifrån information från årsredovisningar.

Nedanstående figur visar det civila samhällets totala rampopulation, det vill säga det totala antalet organisationer inkluderade i det civila samhället i Sverige. Viktigt att notera är att rektanglarnas inbördes storleksförhållanden inte är verkliga, då vissa områden utanför denna publikation är omöjliga att bedöma storleken på.

Denna publikation innehåller statistik om organisationer i de tre minsta rektanglarna; organisationer med ett organisationsnummer i Företagsdatabasen, ekonomiskt aktiva organisationer samt organisationer i de tre nämnda undersökningarna. De som inte inkluderas i denna publikation är verksamhet vid sidan om formaliserade organisationer som nätverk, tillfälliga sammanslutningar och oorganiserat frivilligt arbete samt organisationer utan organisationsnummer. Att kartlägga dessa skulle vara väldigt resurskrävande och inget som SCB har genomfört i dagsläget.

Figur 1. Total rampopulation för det civila samhället

Målet med sammanställningen av statistik gällande det civila samhället är, enligt regeringsuppdraget, att visa statistik avgränsad enligt FN:s statistiksystem för satelliträkenskaper om icke-vinstdrivande organisationer. Fokus ligger därmed på de ekonomiskt aktiva organisationerna. I undersökningen *Organisationers ekonomi* har vissa praktiska avgränsningar gjorts, vilka redovisas närmare i bilaga 3.

Utifrån SCB:s Företagsdatabas kan organisationerna kategoriseras utifrån information om deras juridiska form, institutionella sektorkod samt näringsgren. Med detta som utgångspunkt har ett ramverk skapats för vilka organisationer som ska tillhöra det civila samhället. Av dessa var det många som hade ingen eller obetydlig ekonomisk verksamhet.

Ett antal kriterier har därför fastställts för att bedöma om organisationerna ska räknas som ekonomiskt aktiva. Dessa är:

- organisationer med anställda eller förvärvsarbetande
- organisationer med utbetald lönesumma
- organisationer med minst en inlämnad kontrolluppgift (KU)
- organisationer med intäkter
- organisationer med tillgångar över 10 miljoner kronor och/eller intäktsränta/kapitalvinst över en halv miljon kronor.
- organisationer med lön-, inkomst-, fastighets- eller avkastningsskatt > 1 000 kronor
- organisationer med moms > 1 000
- organisationer med fastighetsavgift > 1 000
- bostadsrättsföreningar som äger fastighet
- Utförare av kommun- och landstingsköpta verksamheter

I tabellen nedan visas hur organisationer i det civila samhället är uppdelade efter juridisk form och institutionell sektor. Syftet med tabellen är att belysa att det civila samhällets organisationer är en heterogen grupp, då organisationerna finns i alla huvudsektorer i ekonomin förutom hushållssektorn.

En sektor innebär i nationalräkenskaperna att organisationer med likartat ekonomiskt beteende grupperas samman. Den totala inhemska ekonomin består av följande fem institutionella sektorer:

- Icke-finansiella bolagssektorn
- Finansiella bolagssektorn
- Offentlig förvaltning
- Hushållssektorn
- Icke-vinstdrivande organisationer som betjänar hushållssektorn

I rampopulation över det civila samhället ingår organisationer från alla sektorer utom hushållssektorn, då hushållssektorn inte klassificeras som formella organisationer. En grundläggande skillnad mellan bolag och offentlig förvaltning är att bolagen producerar varor på marknaden med syfte att sälja sina produkter till ekonomiskt signifikanta priser. Bolagen delas vidare upp mellan de som tillhandahåller finansiella tjänster och de som tillhandahåller varor och icke-finansiella tjänster. I Offentlig förvaltning sätts

priserna av andra överväganden än de rent ekonomiska. Icke-vinstdrivande organisationer skapas i syfte att producera eller fördela tjänster, men inte i syfte att skapa vinst till de enheter som kontrollerar dem.

Tabell 1. Organisationer i civila samhället efter juridisk form och institutionell sektor.

Juridisk form	Icke-finansiell sektor	Finansiella sektor	Offentlig sektor	Hushållens icke-vinstdrivande organisationer
Aktiebolag	x	x		
Arbetslöshetskassor				x
Bostadsrättsföreningar och kooperativ hyresrättsföreningar	x			
Ekonomiska föreningar	x			x
Handelsbolag, kommanditbolag	x			
Ideell förening	x	x	x	x
Juridisk form ej utredd				x
Offentliga Kooperationer	x		x	x
Samfälligheter	x			x
Trossamfund				x
Understödsföreningar		x		
Utländska juridiska personer				x
Övriga stiftelser och fonder	x	x	x	x
Övriga svenska juridiska personer enligt särskild lagstiftning				x

I många fall är placeringen av organisationer tillhörande de olika juridiska formerna i de olika sektorerna självklar men nedan redovisas vissa placeringar lite grundligare. Av arbetslöshetskassor ingår alla, förutom Alfakassan, i det civila samhället och ligger i sektorn Hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

De ekonomiska föreningar som tillhör det civila samhället återfinns i sektorerna Icke-finansiella bolag och Hushållens icke-vinstdrivande organisationer. Kriteriet för att ekonomiska föreningar i den förstnämnda sektorn ska ingå i det civila samhället är att dess namn innehåller ordet Föräldrakooperativ, Folkets hus, Folkets park eller verkar inom näringsgrenarna Förskoleutbildning samt Öppna sociala insatser för äldre och funktionshindrade personer. Ett fåtal ekonomiska föreningar är dotterbolag till organisationer i det civila

samhället. Detta är också den klart vanligaste juridiska formen för arbetsintegrerade sociala företag.

De handels- och kommanditbolag som ingår i det civila samhället är dotterbolag eller arbetsintegrerade sociala företag. Ideella föreningar återfinns inom alla de fyra sektorerna i det civila samhället och det finns en hel del arbetsintegrerade sociala företag bland de ideella föreningarna. Cirka 57 procent av alla organisationer med 90-konton är ideella föreningar.

För den juridiska formen Offentliga Kooperationer ingår alla med namn som Handelskammare, Hushållningssällskap eller med namnet Kunglig (olika kungliga akademier). Dessa organisationer finns i alla sektorer förutom den finansiella bolagssektorn. Aktiebolag som är icke-vinstdrivande tillhör det civila samhället och återfinns i Finansiell och Icke-finansiell sektor. I den Icke-finansiella sektorn finns merparten av alla dotterbolag till organisationer i det civila samhället.

Nästan alla stiftelser ingår i det civila samhället och de återfinns i alla de fyra sektorerna. Exempelvis så var cirka 42 % av alla 90-konton stiftelser. De stiftelser som inte ingår i det civila samhället är vinstandel-/resultatandelsstiftelser, anslagsstiftelser, familjestiftelser samt pensionsstiftelser.

Inkluderade undersökningar

Nedan följer en beskrivning av de undersökningar som ligger till grund för denna publikation. De tre första ger främst ekonomisk information om organisationer i det civila samhället. Den sista är kopplade till medborgerligt engagemang och ger individbaserad statistik.

Organisationers ekonomi

Undersökningen *Organisationers ekonomi* (tidigare benämnd Hushållens icke-vinstdrivande organisationer, HIO) startade som en pilotundersökning avseende referensåret 1999 med frågor om organisationens verksamhet och ekonomi. Undersökningen avser att täcka icke-marknadsproducenter utan vinstkrav. Det är frivilligt för en organisation att delta i undersökningen vilket medför att många organisationer väljer att avstå. Andel svarande organisationer var inledningsvis under 40 procent men på senare år har SCB arbetat hårt

med att motivera uppgiftslämnarna, vilket har lett till en ökning av andel svarande organisationer. Inflödet vägt med lönesumma är högre, vilket antyder att betydande organisationer (i termer av lönesumma) har svarat i något högre utsträckning jämfört med små organisationer. För år 2014 var svarsfrekvensen 58 procent. SCB kompenserar svarsbortfallet med administrativa uppgifter från skattematerial. För 86 procent av organisationerna i urvalet har SCB uppgifter inklusive skattematerial (inkomstdeklarationen).

Organisationers ekonomi har hittills varit utformad så att den ska uppfylla de behov av uppgifter SCB:s nationalräkenskaper har när det gäller icke-vinstdrivande organisationer. Huvuduppgifterna som mäts i *Organisationers ekonomi* är intäkter och kostnader specificerade på olika intäkts- och kostnadsslag samt investeringar och tillgångar med specifikationer. Uppgifter samlas också in om organisationens verksamhet, antal medlemmar, antal anställda omräknat till heltid, ideellt arbetande samt antal ideellt respektive icke-ideellt arbetade timmar. Undersökningen innehåller även uppgifter som SCB:s finansräkenskaper har behov av avseende finansiella tillgångar och skulder.

De organisationer som ingår i underlaget till undersökningen (rampopulationen) avgränsas till samtliga juridiska enheter i SCB:s företagsregister (FDB) klassade som tillhörande sektorn Hushållens icke-vinstdrivande organisationer utom registrerade trossamfund, samt Andra registrerade trossamfund. Svenska kyrkan ingår inte, eftersom den undersöks separat i undersökningen *Ekonomisk redogörelse för Svenska kyrkan*. Undersökningen ger även statistik om de finansiella bolagen, exklusive tjänstepensionskassor, samt organisationer inom den offentliga sektorn som ingår i det civila samhället.

Rampopulationen för *Organisationers ekonomi*, utifrån det civila samhällets kriterier, bestod av drygt 61 000 organisationer år 2014. De ingående organisationernas juridiska form är vanligtvis ideella föreningar, stiftelser och samfälligheter. För en utförlig metodbeskrivning av *Organisationers ekonomi* se Bilaga 3. Urvalet för redovisningsåret 2014 var 3 651 organisationer och stiftelser och av dessa svarade, som tidigare nämnts, 58 procent.

Baserat på lämnade uppgifter klassificeras organisationerna enligt en verksamhetsindelning som följer FN:s statistiksystem för satellit-räkenskaper om icke-vinstdrivande organisationer *International*

Classification of Non Profit Organisations (ICNPO). Verksamheterna är indelade i tolv huvudområden med 30 delområden. Eftersom undersökningen också har krav från nationalräkenskaperna behölls vissa verksamheter från tidigare år när detta var möjligt. Totalt hade undersökningen 39 olika verksamheter för organisationer och 36 verksamheter för stiftelser redovisningsåret 2014, vilka går att aggregera så att de följer ICNPOs 30 verksamheter.

Tabell 2. Verksamhetsindelningar för Organisationers ekonomi 2014 enligt ICNPOs 30 verksamheter

Rekreation och kultur

Kultur och konst

Idrott

Övrig rekreation och sociala klubbar

Utbildning och forskning

Förskola, grundskola och gymnasium

Universitet och högskola

Folkhögskolor och övrig utbildning

Forskning och utveckling

Hälsa

Sjukhus och rehabilitering

Bostad med särskild service och särskilt boende

Psykisk hälsa och krisinsatser

Övrig hälso- och sjukvård

Social trygghet

Övrig social trygghet

Akut hjälp och stöd

Inkomststöd, underhåll och materiell hjälp

Miljö och djurskydd

Miljö

Djurskydd

Bostäder, social och samhällelig utveckling

Ekonomisk, social och samhällelig utveckling

Bostäder

Syssetsättning och jobbträning

Opinionsbildning och politik

Medborgerliga, opinionsbildande verksamheter

Juridiska tjänster

Politiska verksamheter

Utdelande stiftelser och insamlade verksamheter

Utdelande stiftelser

Insamlade verksamhet

Internationell verksamhet**Religiös verksamhet****Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar**

Branschorganisationer och arbetsgivarorganisationer

Yrkesorganisationer

Fackföreningar

Annan verksamhet

Företagens ekonomi (FEK)

Undersökningen *Företagens ekonomi* bygger på bokslut från samtliga drygt en miljon företag/enskilda näringsidkare i Sverige (exklusive den finansiella sektorn). Fullständiga resultat- och balansräkningar samlas in för alla företag. Basen är Skatteverkets standardiserade räkenskapsutdrag (SRU). Mer detaljerade uppdelningar samlas in för ett urval av företag. Liknande information finns tillgänglig från den gamla finans- och industristatistiken från och med 1980, i vissa fall tidigare. Statistiken kan redovisas både på aggregerad nivå och på detaljerad branschnivå. Även en indelning i storleksklasser utifrån antalet anställda i företagen kan redovisas. Viss information kan även redovisas med en regional indelning. Samtliga uppgifter redovisas i löpande priser.

Syftet med statistiken är att ta fram underlag för en analys av näringslivets och dess olika branschers produktion, kostnadsläge, lönsamhet, tillväxt, produktivitet, finansiering och liknande. *Företagens ekonomi* används som underlag för beräkning av national- och finansräkenskaper. Andra användare är bl.a. Eurostat, Finansdepartementet, Konjunkturinstitutet, OECD, FN, branschorganisationer, banker, redovisningsbyråer, företag och forskare.

Marknadsproducerande icke-vinstdrivande organisationer som kan hänföras till det civila samhället ingår som en liten del i undersökningen. Totalt fanns det uppgifter för drygt 5 000 organisationer som tillhörde det civila samhället år 2014. Förutom Dotterbolagen som främst är aktiebolag är de vanligaste juridiska former ekonomiska föreningar, stiftelser samt ideella föreningar. Från undersökningen saknas det bland annat uppgifter om ideellt arbete samt antal medlemmar.

Ekonomisk redogörelse för Svenska kyrkan

Sedan 1989 gör SCB en årlig undersökning på uppdrag av Svenska kyrkan – Kyrkostyrelsen och i samarbete med Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation. Undersökningen omfattar de församlingar/pastorat som har arbetsgivaransvar, vilka var 677 stycken år 2014. Undersökningen omfattar även de tretton stiftet.

Undersökningen syftar till att kartlägga ekonomin på lokal och regional nivå inom Svenska kyrkan. Uppgifterna utgör dessutom underlag till nationalräkenskaperna. Information samlas in från enheternas bokslut och omfattar resultat- och balansräkning, driftredovisning samt på lokal nivå en resultaträkning för begravnings-

verksamheten. Det ingår också ett antal frågor kring exempelvis stiftelser och fastigheter.

De organisationer som ingår i undersökningen räknas alla in i det civila samhället. Det finns ekonomiska uppgifter samt uppgifter om antalet anställda omräknat till heltid och antalet medlemmar. Däremot saknas uppgifter om det ideella arbetet.

Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC)

Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC) mäter och följer utvecklingen av levnadsförhållanden i Sverige. Det huvudsakliga syftet med undersökningarna är att belysa välfärdens fördelning mellan olika grupper i befolkningen samt vilka som på olika sätt kan ses som mer utsatta än andra.

Undersökningarna har på uppdrag av Sveriges riksdag genomförts årligen sedan 1975 och omfattar frågor om boende, ekonomi, hälsa, fritid, medborgerliga aktiviteter, sociala relationer, sysselsättning och arbetsmiljö, trygghet och säkerhet samt utbildning.

ULF/SILC är riksomfattande urvalsundersökningar och avser Sveriges befolkning i åldrarna 16 år och äldre. Urvalsstorleken uppgick åren 2014–2015 till 21 000 personer, med en svarsandel på 55 procent. De som intervjuas ska vara folkbokförda i Sverige. Uppgifterna samlas sedan år 2007 främst in genom telefonintervjuer. För att möjliggöra redovisning av mindre grupper sammanställs ofta resultat baserat på två undersökningsår.

Utifrån undersökningarna kan information erhållas om hur stor andel av befolkningen som är delaktiga i delar av det civila samhället, exempelvis andel medlemmar i olika föreningstyper.

Under åren 2014–2015 innehöll ULF/SILC frågor både om föreningsmedlemskap och om eventuellt aktivt deltagande i följande förenings verksamhet:

- politiskt parti
- fackförening/företagarorganisation
- idrotts- eller friluftsförening
- kultur-, musik-, dans- eller teaterförening
- pensionärsförening (för personer 65 år eller äldre)

Frågorna om intervjupersoner som är medlemmar i parti, fackförbund/företagsorganisation eller annan förening också är

aktiva i dessa förenings verksamhet har från och med år 2012 omformulerats genom att i frågan lägga in konkreta exempel på vad som anses med att vara aktiv i en förenings verksamhet.

Frågan formulerades tidigare "Deltar du aktivt i partiets verksamhet?". Från och med 2012 är frågan omformulerad och lyder "Deltar du aktivt i partiets verksamhet, till exempel har ett förtroendeuppdrag eller hjälper till att anordna olika aktiviteter?". På samma sätt har de övriga frågorna om aktiv i föreningsverksamhet omformulerats. Ytterligare ett konkret exempel är frågan som ställs till medlemmar i idrotts- eller friluftsföreningar som också fått ett klagörande exempel som avslutning på frågans formulering: "Deltar du aktivt i föreningens verksamhet, till exempel är tränare eller ledare eller hjälper till att anordna olika aktiviteter?".

Ambitionen med omformuleringarna har varit att göra frågorna mer konkreta och tydliga, både för intervjupersonen, intervjuaren och för användare, dvs. att det tydligt ska framgå vad som avses med att vara aktiv i en viss förenings verksamhet. Ett ja-svar ska anges oavsett om intervjupersonen får betalt eller inte för att till exempel inneha ett förtroendeuppdrag, vara idrottstränare för en idrottsförening eller teaterledare i en kulturförening. Ideellt arbete bör omfattas av frågorna, men även arbete för en förening som individen får en ekonomisk ersättning för omfattas av frågorna.

En begränsningen med ULF/SILC är att den endast undersöker medlemskap och aktivitet i ett fåtal verksamheter, även om dessa inkluderade verksamheter är väldigt stora. Detta gör att vi inte får en heltäckande bild av det medborgerliga engagemanget.

Bilaga 2 – Begreppsförklaringar

Förvärvsarbetande

Som förvärvsarbetande definieras person som har arbete, antingen som anställd eller företagare. Inkluderade i förvärvsarbetande är även personer som är tillfälligt frånvarande.

Dotterbolag

Dotterbolag som nämns i denna publikation avser bolag som är ägda av enheter som ingår i den ursprungliga populationen över civila samhällets organisationer.

Medelantalet heltidsanställda

Avser medelantalet anställda under ett kalenderår omräknat till heltidspersoner, t.ex. två personer som är anställda på halvtid räknas som en heltidsanställd person.

Förädlingsvärde

En sektors/bransch förädlingsvärde är sektorns/branschens produktionsvärde minus sektorns/branschens insatsförbrukning. Summan av samtliga sektorers/branschers förädlingsvärde, brutto, med tillägg för nettot av produkt-skatter och produktsubventioner utgör BNP till marknadspris.

Produktion

Produktion är en aktivitet som utförs under kontroll och ansvar av en institutionell enhet. Enheten använder insats av arbetskraft, kapital samt varor och tjänster (ENS, § 3.07). Helt naturliga processer utan inslag av mänsklig inblandning eller styrning, såsom opåverkad tillväxt av fiskebestånd i internationella vatten, innefattas inte i nationalräkenskapernas produktion. Ett undantag till detta är skogstillväxten som i nationalräkenskaperna ingår i produktionen.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda definieras som den totala ersättning, kontant eller in natura, som betalas av en arbetsgivare till en anställd för av denne utfört arbete under räkenskapsperioden (ENS, § 4.02). Ersättningar till anställda delas upp i

- egentlig lön: kontanta löner; naturaförmåner
- arbetsgivares sociala avgifter

Kapitalinkomst/Kapitalutgift

Kapitalinkomst uppstår när ägare till finansiella tillgångar och naturresurser ställer dessa till andra institutionella enheters förfogande. Det som betalas för användningen av finansiella tillgångar kallas kapitalavkastning, medan det som betalas för användningen av en naturresurs kallas arrende. Kapitalinkomst är summan av kapitalavkastning och arrenden. (ENS, § 4.41).

Löpande transfereringar

Transfereringar som syftar till att omfördela inkomsten. Löpande transfereringar kan vara både kontanta eller in natura och innefattar till exempel inkomstskatter, sociala förmåner samt bidrag, gåvor och medlemsavgifter.

Fast bruttoinvestering

Fast bruttoinvestering består av inhemska producenters anskaffning minus avyttring av fasta tillgångar under en given period, plus vissa tillägg till värdet av icke-producerade tillgångar som uppstått genom en producents eller institutionell enhets produktiva verksamhet. Fasta tillgångar är producerade tillgångar som används i produktionen under mer än ett år. (ENS, § 3.124).

Sociala förmåner andra än in natura

Sociala förmåner andra än in natura består av kontanta utbetalningar i form av exempelvis pensionsutbetalningar, aktivitets- o sjukersättningar (tidigare förtidspension), sjukpenning, a-kassa, föräldraförsäkring, barnbidrag, assistans-ersättning, bostadstillägg för pensionärer, bostadsbidrag och försörjningsstöd.

Insatsförbrukning

Insatsförbrukning består av värdet av de varor och tjänster som används som insats i produktionsprocessen, exklusive fasta tillgångar, vars användning förs som kapitalförslitning. Dessa varor och tjänster kan antingen vidareförädlas eller förbrukas i produktionsprocessen. (ENS, § 3.88).

Disponibel nationalinkomst

Summan av disponibla inkomster brutto (eller netto) för de institutionella

sektorerna. Disponibel nationalinkomst brutto (eller netto) är lika med

nationalinkomst (till marknadspris) brutto (eller netto) minus löpande transfereringar (löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc., sociala avgifter, sociala förmåner och andra löpande transfereringar) som betalas till utländska enheter, plus löpande transfereringar som mottas av inhemska enheter från utlandet. (ENS, § 8.95)

Sparande

Detta aggregat mäter den andel av disponibel nationalinkomst som inte används till konsumtionsutgifter. Nationellt sparande brutto (eller netto) är summan av sparande brutto (eller netto) för de olika institutionella sektorerna. (ENS, § 8.96).

Finansiellt sparande (+) eller nettouplåning (-)

Den del av disponibel inkomst brutto som inte konsumeras eller används som bruttoinvestering. För den totala ekonomin representerar det de nettoresurser som den totala ekonomin ställer till förfogande för utlandet (om det är positivt) eller mottar från utlandet (om det är negativt). Finansiellt sparande (+) eller nettouplåning (-) för den totala ekonomin är lika med, men med motsatt tecken, finansiellt sparande (-) eller nettoutlåning (+) för utlandet. (ENS, § 8.98).

Primära inkomster

Primära inkomster avser inkomster som inhemska enheter mottar på grund av sitt direkta deltagande i produktionsprocessen, liksom de inkomster som mottas av ägaren till en finansiell tillgång eller en naturresurs i utbyte mot finansiering eller upplåtande av den naturresursen för en annan institutionell enhet. (ESA, § 8.22).

Bilaga 3 – Kvalitet i undersökningen

Organisationers ekonomi avseende referensår 2014

Inledning

SCB:s undersökning *Organisationers ekonomi* är riktad till hushållens icke-vinstdrivande organisationer (tidigare betecknad HIO).

Undersökningen har genomförts regelbundet av SCB sedan årgång 2004 men statistiken offentliggjordes inte till att börja med utan lämnades endast vidare till nationalräkenskaperna (NR).

Undersökningen är utformad så att den i första hand ska uppfylla de behov av uppgifter NR har av denna sektor.

Statistiken anses vara under uppbyggnad och förändringar och anpassningar har gjorts fortlöpande i varierande grad. Inom ramen för SCB:s regeringsuppdrag att ta fram statistik över det civila samhället offentliggjordes statistik från *Organisationers ekonomi* för första gången avseende referensår 2009.

Med statistikens kvalitet menas alla dess egenskaper som har betydelse för hur väl statistiken tillgodoser användarens behov av information. Statistikens kvalitet är i huvudsak avhängig de resurser som avsatts för produktion och den möjlighet uppgiftslämnarna ansett sig ha att lämna efterfrågade uppgifter. Uppgiftslämnandet är frivilligt för de ideella organisationer som ingår i *Organisationers ekonomi* eftersom de jämställs juridiskt med individer.

Kvalitetsbegreppet för officiell statistik (se Meddelanden i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik, MIS 2001:1) kan struktureras i ett antal huvudkomponenter: *Innehåll, Tillförlitlighet, Aktualitet, Jämförbarhet* och *Tillgänglighet*. Föreliggande kvalitetsredovisningen följer i huvudsak strukturen i MIS 2001:1 för *Organisationers ekonomi*.

1 Statistikens innehåll

Huvuduppgifterna som mäts i *Organisationers ekonomi* är intäkter och kostnader specificerade på olika intäkts- och kostnadslag samt investeringar och tillgångar med specifikationer. Uppgifter samlas också in om organisationens verksamhet, antal medlemmar, antal anställda omräknat till heltid, ideellt arbetande samt antal ideellt och ej ideellt arbetade timmar. Undersökningen innehåller även uppgifter som SCB:s finansräkenskaper har behov av, i huvudsak finansiella tillgångar och skulder samt en specifikation av dessa på olika tillgångs- och skuldslag.

I november år 2009 bedömde regeringen att undersökningen bör föras upp som ett statistikområde inom den officiella statistiken. Förändringen infördes i linje med FN:s statistiksystem för satellit-räkenskaper om ideella organisationer, *International Classification of Non Profit Organizations* (ICNPO). Syftet med förändringen var att undvika de klassificeringsproblem som präglat statistiken samt att förbättra möjligheterna för internationella jämförelser. Resultat från *Organisationers ekonomi* redovisades avseende år 2009 för första gången enligt ICNPO-nomenklaturen.

2 Statistikens tillförlitlighet

Hög *tillförlitlighet* i statistiken innebär en liten avvikelse mellan uppskattat värde och sant värde, företrädesvis negligerbart. Den totala avvikelsen kan ses som en summa av avvikelser kommande från de olika felkällorna: *urval, ramtäckning, mätning, svarsbortfall, bearbetning och modellantaganden*.

2.1 Urval

Statistiken som produceras med hjälp av *Organisationers ekonomi* är baserad på ett slumpmässigt urval av organisationer. Urvalet är dimensionerat för att ge snäva konfidensintervall för skattningar av *totala* intäkter och kostnader fördelade efter redovisningsgrupper baserade på organisationernas verksamhet enligt ICNPO. En organisations verksamhet enligt ICNPO är känd endast för svarande organisationer i urvalet vilket innebär att statistiken blir mer osäker jämfört med om den informationen hade varit känd för alla organisationer i hela rampopulationen. Skattningar av intäkts- och kostnadsposter i de resultatredovisningar per ICNPO-grupp som redovisas i denna rapport ska tolkas med stor försiktighet eftersom undersökningen inte är dimensionerad för att producera skattningar

med hög kvalitet på denna detaljerade nivå. Detta gäller särskilt skattningar av sällan förekommande intäkts- och kostnadsposter i en resultatredovisning.

2.1.1 Stratifiering

Rampopulationen för *Organisationers ekonomi* delas in i disjunkta delmängder, så kallade stratum. Dessa täcker hela rampopulationen utan att överlappa varandra och man säger att rampopulationen är stratifierad. Några huvudskäl till att man väljer att stratifiera rampopulationen är krav på redovisning samt behov av att homogenisera rampopulationen för att kunna dra effektiva urval.

Rampopulationen avseende *Organisationers ekonomi* är stratifierad i två dimensioner, dels efter krav på redovisning och dels efter organisationernas storlek, för att kunna dra effektiva urval.

2.1.1.1 Redovisningsgruppstratifiering

För att få så bra kvalitet som möjligt i redovisning efter organisationernas verksamhet är det viktigt att dela in rampopulationens organisationer i grupper som hänger väl samman med verksamhet enligt delgrupperna inom ICNPO. Som tidigare nämnts, uppgift om ICNPO tillhörighet finns inte för organisationerna i rampopulationen. Därför förs varje organisation i rampopulationen till ett redovisningsgruppstratum med ledning av annan information som beskriver dess verksamhet

Observera att vid redovisning av statistiska resultat, per verksamhet, bygger verksamhetsindelningen på den verksamhet organisationerna själva anger i enkäten.

För att kunna föra varje organisation i rampopulationen till ett redovisningsgruppstratum har ett antal metoder använts:

- 1) I FN:s "Handbook on Non-Profit Institutions in the System of National Accounts" finns en nyckel mellan NACE Rev 1. och ICNPO. Alla organisationer i rampopulation är klassade enligt NACE Rev 1.1. och i de fall där NACE Rev 1. och NACE Rev 1.1 är entydig har denna nyckel använts. Andel organisationer som har klassats enligt ICNPO via denna metod är 38 %.
- 2) I samma handbok finns också en nyckel mellan ISIC 3.1 och ICNPO. Genom att sedan använda en nyckel mellan ISIC 3.1 och ISIC 4 går det att ta fram en nyckel mellan NACE Rev 2. och ICNPO. För de organisationer som inte klassats enligt (1) har denna nyckel använts (i de fall denna är entydig). Andel organisationer som har klassats enligt ICNPO via denna metod är 8 %.
- 3) Organisationer som inte klassats enligt (1) eller (2) har i huvudsak klassats genom att utgå från organisationernas namn (24%). Det "naturliga" sambandet mellan en organisations verksamhet enligt NACE Rev 2. klassningen och ICNPO har också använts samt information från tidigare årgångar av undersökningen (11%).

I rampopulationen kvarstod nu 19 % av organisationerna som inte kunnat hänföras till ett redovisningsgruppstratum enligt (1)–(3). De fördes till ICNPO-gruppen "Annan verksamhet" (kod 12000). Ett antal av dessa kunde i slutändan manuellt flyttas till en specificerad verksamhet.

Rampopulationens fördelning över redovisningsgruppstratum, se tabell 1.

Tabell 1
Antal organisationer i rampopulationen fördelade efter redovisningsgrupptratum (delgrupper inom ICNPO)

ICNPO delgrupp	Klartext	Antal org.
01100	Kultur och konst	7 618
01200	Idrott	12 649
01300	Övrig rekreation och sociala klubbar	1 704
02100	Förskola, grundskola och gymnasium	475
02200	Universitet och högskola	22
02300	Folkhögskolor och övrig utbildning	2 151
02400	Forskning och utveckling	594
03000	Huvudområde Hälsa	107
04100	Övrig social trygghet	639
04200	Akut hjälp och stöd	773
04300	Inkomststöd, underhåll och materiell hjälp	257
05000	Huvudområde Miljö och djurskydd	512
06100	Ekonomisk, social och samhällelig utveckling	1 428
06200	Bostäder	5 438
07100	Medborgerliga opinionsbildande verksamheter	5 140
07200	Juridiska tjänster	30
07300	Politiska verksamheter	1 508
08200	Insamlade verksamhet	324
09100	Internationell verksamhet	210
10100	Religiös verksamhet	2 934
11100	Bransch- och arbetsgivarorganisationer	742
11200	Yrkesorganisationer	251
11300	Fackföreningar	1 755
12000	Annan verksamhet	11 880
14000	Utdelande stiftelser	2 938
Totalt		62 079

Den mer detaljerade redovisningsgruppstratifieringen, med avseende på verksamhet enligt ICNPO, infördes i undersökningen avseende referensår 2009 och är en stor förändring vad gäller metod i *Organisationers ekonomi* jämfört med tidigare år.

Organisationerna som ingår i urvalet får frågan om vilken verksamhet de bedriver och den informationen används sedan för att redovisa statistiken per ICNPO-grupp. Kvaliteten i den statistikredovisningen hänger samman med hur väl schablonmetoden lyckas sätta korrekt verksamhet. Tabell 2 nedan visar hur väl schablonmetoden faller ut för de organisationer som fyllt i enkäten (för tolv huvudgrupper enligt ICNPO). Tabellen visar en korstabellering mellan den verksamhet som åsätts enligt schablonmetoden och den verksamhet som organisationen själv anser sig bedriva. Antal i tabellens marginal (gråmarkerad) visar antal organisationer där verksamhet enligt schablon och verksamhet enligt insamlad uppgift sammanfaller.

Tabell 2

Organisationernas verksamhet enligt schablonmetod jämfört med den verksamhet de själva anser sig bedriva

Verksamhet enligt schablon	Artikel I.			Verksamhet enligt uppgiftslämnare										Andel rätt	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		Totalt
1 Rekreation m.m.	411	1		1	2	14	2	1		1	2			435	94,5
2 Utbildning m.m.	10	284	3	7	2	2	5	3	2	2		3	323	87,9	
3 Hälsa		1	39	5			2				1	1	49	79,6	
4 Social trygghet	2	1	7	145		8	1	8	9	1	1	1	184	78,8	
5 Miljö m.m.	3	7			53	6	3				3		75	70,7	
6 Bostäder m.m.	23	11	5	9	1	123	5	3	3	3		2	188	65,4	
7 Opinionsbildning m.m.	11	8		5	1	2	130	1	2	1	1		162	80,2	
8 Utdelande stift. m.m.	9	83	3	47		6	4	29	6	2	3		192	15,1	
9 Internationellt			1	2	1		1		38				43	88,4	
10 Religiös verksamhet	6	8	1	1			1	2	1	85	1	1	107	79,4	
11 Branschorg m.m.	6	2				6	3	1			111	1	130	85,4	
12 Annan verksamhet.	61	28	13	31	5	26	31	5	9	5	4	10	1	229	4,4
Totalt	542	435	71	253	65	193	188	47	71	100	132	10	10	2117	68,9

Grupp 13 innehåller de företag i urvalet som svarat att de inte bedriver någon verksamhet. I utformningen av urvalet antogs förstås alla organisationer i rampopulationen bedriva verksamhet varför denna grupp inte finns enligt schablonmetoden.

Tabellen visar att schablonmetoden fungerar bra för många redovisningsgrupper. Inom gruppen *Rekreation och kultur* ger schablonmetoden rätt verksamhet för cirka 95 procent av de organisationer som fyllt i enkäten. Tabellen visar också att schablonmetoden ger sämre resultat för andra redovisningsgrupper. Förklaringen till detta kan vara att inom dessa ICNPO-grupper bedriver en enskild organisation flera olika typer av verksamhet varför det är svårt, både för schablonmetod och uppgiftslämnare, att föra organisationen till en (och samma) verksamhet. Notera att vad gäller gruppen *Utdelande stiftelser mm.* har ambitionen varit att respektive organisations verksamhet ska spegla den faktiska verksamhet som bedrivs, och inte själva organisationsformen. Tabellen visar slutligen att endast cirka 4 procent av de organisationer som i rampopulationsarbetet fördes till gruppen *annan verksamhet* själva tycker att de hör hemma i den gruppen. Det påverkar kvaliteten positivt var gäller redovisning av statistik fördelad enligt ICNPO eftersom ICNPO - nomenklaturen är utformad för att täcka in alla typer av verksamheter.

2.1.1.2 Storleksstratifieringen

Organisationerna inom ett redovisningsgruppstratum delas in i sex storleksklasser, se tabell 3. Storleksklass 5, som innehåller de största organisationerna (med avseende på lönesumma), totalundersöks. Det innebär att samtliga organisationer i den storleksklassen ingår i urvalet. Storleksgränserna mellan de olika klasserna varierar mellan redovisningsgruppstratum eftersom strukturen hos organisationer i de olika redovisningsgruppstratumen varierar.

Organisationer med stora tillgångar läggs i en egen storleksgrupp 6 (totalundersökt).

I rampopulationen varierar bidraget till det som ska mätas (intäkter, kostnader mm.) mycket mellan de olika organisationerna. För att kunna dra ett effektivt urval måste rampopulationen homogeniseras i termer av det som ska mätas. Den informationen finns förstås inte (då behövde inte undersökningen göras) utan vi måste hitta ett storleksmått som samvarierar med storleken på det som ska mätas. Ett bra storleksmått vad gäller *Organisationers ekonomi* är svårt att hitta eftersom en organisation kan ha betydande verksamhet trots att den varken har anställda, stor omsättning eller utbetald lönesumma. För att ändå försöka göra en storleksindelning av organisationerna har lönesumma valts som storleksmått. Lönesumma valdes framför

antal anställda eftersom lönesumma kan finnas trots att den är så liten att den inte genererar någon anställd.

Organisationer som saknar uppgift om lönesumma men visar aktivitet i andra källor, som anställda eller värden i den inkomstdeklaration (INK3) som majoriteten av organisationerna i *Organisationers ekonomi* lämnar till skatteverket varje år åsätts en uppskattad uppgift om lönesumma. Uppskattningen baseras på liknande organisationer med uppgift om lönesumma.

Arvoden över 100 kronor betraktas som lönesumma utom inom huvudsakligen idrottsrörelsen (exempelvis tränare, funktionärer mm.) där arvoden upp till ett halvt basbelopp kan betalas ut utan att generera någon lönesumma. Redovisas ingen lönesumma behöver föreningen inte betala någon arbetsgivaravgift.

Tabell 3

Antal organisationer i rampopulationen fördelade efter storleksgrupp (minsta (i termer av lönesumma) i storleksgrupp ett och största i storleksgrupperna fem och sex)

Storleksgrupp	Antal org.	Andel lönesumma
1	40 903	3,7
2	12 521	10,4
3	5 094	15,0
4	2 258	18,6
5	986	28,5
6	317	23,9
Totalt	62 079	100,0

2.1.2 Urvalsförfarande

Ett stratifierat obundet slumpmässigt urval (stratifierat OSU) om 3 651 organisationer drogs till *Organisationers ekonomi 2014*. Den totala urvalsstorleken har i huvudsak bestämts efter vad budget maximalt tillåter. De 3 651 organisationerna har sedan fördelats över stratum enligt några huvudprinciper:

- Resultat från samtliga redovisningsgrupper ska hålla samma kvalitet i termer av konfidensintervall
- En minsta tillåten urvalsstorlek om 10 organisationer i varje stratum
- Inom en redovisningsgrupp fördelas urvalet så effektivt som möjligt (minimerad varians)
- Andel utvalda organisationer i ett enskilt stratum får inte vara orimligt liten

2.1.3 Skattningsförfarande (estimation)

I *Organisationers ekonomi* används en så kallad regressionsestimator för att producera skattningar av önskade parametrar (totala intäkter och kostnader mm.). Estimatorn utnyttjar hjälpinformation i termer av antal organisationer, årslönesumma samt huruvida en organisation lämnat in en INK3 till skatteverket eller ej (samtliga organisationer i rampopulationen behöver inte lämna in en INK3 till skatteverket). Eftersom uppgifterna från INK3 används på samma sätt som insamlade uppgifter för de organisationer som inte besvarat enkäten har en studie gjorts för att kartlägga om skillnader mellan gruppen organisationer som lämnat respektive gruppen organisationer som inte lämnat en INK3 finns. Studien visar att strukturen hos organisationerna i de två grupperna skiljer sig åt. Därför delades organisationerna i rampopulationen in i grupper, baserade på om organisationen lämnat en INK3 eller inte.

För att skatta totala intäkter och kostnader med specifikationer används all tidigare nämnd hjälpinformation medan för övriga variabler används endast information om huruvida organisationen lämnat in en INK3 eller inte.

Objektsbortfallet i undersökningen (organisationer som inte kommit in med någon uppgift) var under de första åren mycket stort, vilket medförde att metoden för bortfallskompensation studerades.

Resultat från den metodstudien visade att med hjälp av utnyttjande av hjälpinformation i skattningsförfarandet kan skevhet i skattningarna på grund av bortfall reduceras.

Bortfallskompensation sker vanligen med hjälp av någon av följande två metoder:

- viktmodifiering
- imputering

Viktmodifiering innebär att svarande organisationer betraktas som om de utgjorde hela urvalet i skattningsförfarandet. Bidraget från en icke-svarande organisation uppskattas då, i det enklaste fallet, genom att beräkna medelvärden baserat på svarande organisationer inom samma stratum. Detta uppnås när uppräkningsstalet (vikten) modifieras enligt denna metod.

Imputering innebär att uppskattade värden åsätts icke-svarande organisationer. Dessa värden är ofta uppskattade med hjälp av andra källor/information andra än uppgifter från inkomna organisationer. Imputering ger möjlighet till att använda organisations-specifika uppskattningar av värden medan viktmodifiering, i det enklaste fallet, ger samma uppskattade värden för icke-svarande organisationer inom samma stratum.

Ett fåtal ekonomiskt betydande organisationer som inte kommit in med några uppgifter (objektsbortfall) till *Organisationers ekonomi 2014* har imputerats.

Som närmare beskrivs i avsnitt 2.3.2 har uppgift om totala intäkter och kostnader mm. hämtats från INK3 för icke-svarande organisationer i urvalet. Alla uppgifter i enkäten går dock inte att hämta från INK3 vilket innebär att enkäten är ofullständig, dvs. innehåller partiellt bortfall. För dessa organisationer imputeras värden för uppgifterna *antal medlemmar, antal anställda omräknat till heltid, antal ideellt arbetande personer, antal ej ideellt arbetade timmar, och antal ideellt arbetande timmar*. Uppskattningen bygger på värden som aktuell organisation lämnat tidigare år, värden som kan hämtas från andra källor för aktuell organisation eller medelvärden beräknade för svarande organisationer i *Organisationers ekonomi 2014* (per stratum). Organisationernas verksamhet imputeras med den verksamhet som åsattes i rampopulationsarbetet, se avsnitt 2.1.1.1.

Bortfallskompensation för resterande organisationer bygger på viktmodifiering.

2.2 Ramtäckning

Rampopulationen för *Organisationers ekonomi* avgränsas till samtliga Juridiska enheter i SCB:s företagsregister (FDB) klassade som tillhörande sektorn "Hushållens icke-vinstdrivande organisationer utom registrerade trossamfund" (kod 710) samt "Andra registrerade trossamfund" (kod 722) enligt standarden för institutionell sektorindelning 2000 (INSEKT 2000). För att ge en heltäckande ekonomisk bild har även icke-vinstdrivande organisationer inom den finansiella och statliga sektorn (institutionella sektorkoderna 233, 250 och 320) inkluderades i *Organisationers ekonomi*.

Sektorn "Svenska kyrkan", kod 721, omfattas av en egen undersökning och ingår därför inte i *Organisationers ekonomi*.

Den version av FDB som ligger till grund för rampopulationen är den version som används inom ramen för SCB:s system för samordnade urval och är framtagen i november undersökningsåret. I rampopulationen avseende 2014 års undersökning finns 199 304 organisationer.

För att en organisation ska finnas med i FDB måste en registrering hos skatteverket finnas. För att FDB ska betrakta en organisation som aktiv måste organisationen vara momspliktig, vara arbetsgivare eller betala F-skatt. Organisationer som erhåller någon form av bidrag och/eller äger fastigheter/mark finns också med i FDB. I rampopulationen avseende *Organisationers ekonomi* ingår både aktiva och inaktiva organisationer (enligt FDB:s klassning).

Det finns organisationer i rampopulationen, som egentligen inte borde tillhöra sektor 710 eller 722, men eftersom de är klassade så i FDB omfattas de inte av någon annan ekonomisk undersökning. *Organisationers ekonomi* ingår som en del i det så kallade ekonomisk-statistiska systemet (grunden för Nationalräkenskaper och BNP) och för att inte tappa delar ingår samtliga organisationer inom sektor 710 och 722 i *Organisationers ekonomi*.

De organisationer som inte är registrerade hos skatteverket (dvs. de som saknar organisationsnummer) finns inte med i FDB. När (om) en enskild organisation väljer att registrera sig hänger främst samman med organisationens behov av att teckna avtal.

Antal organisationer i rampopulationen är totalt 199 304 men de flesta är mycket små vad gäller ekonomisk verksamhet. Eftersom huvudsyftet med denna undersökning är att producera ekonomisk statistik är det effektivt att ringa in organisationer med betydande ekonomisk aktivitet. Därför tillämpas en så kallad cut-off gräns, dvs. en gräns som avgör vilka organisationer av de totalt 199 304 organisationerna som slutligen ska vara med i rampopulationen. Organisationer som uppfyller något av följande kriterium kommer med i rampopulationen:

- organisationer med anställda
- organisationer med utbetald lönesumma
- organisationer med minst en inlämnad kontrolluppgift (KU)
- organisationer med intäkter över 1 000 kronor
- organisationer med tillgångar över 10 miljoner kronor och/eller intäktsränta/kapitalvinst över en halv miljon kronor.
- Organisationer med deklarerad lön-, inkomst-, fastighets- eller avkastningsskatt > 1 000 kronor
- Organisationer med deklarerad moms > 1 000
- Organisationer med deklarerad fastighetsavgift > 1 000

Uppgift om lönesumma (hit räknas även arvoden) och antal lämnade kontrolluppgifter hämtas från den kontrolluppgift alla arbetsgivare fyller i. Preliminära uppgifter avseende år 2014 har använts, kompletterade med definitiva uppgifter avseende år 2013.

Uppgift om tillgångar, intäkter, intäktsränta och kapitalvinster avseende inkomstår 2013 hämtas ur INK3. Intäkter omfattar i första hand intäkter upptagna i räkenskapsformat (intäkter i form av medlemsavgifter, erhållna bidrag och gåvor, nettoomsättning och övriga intäkter). Tillgångar omfattar både anläggnings- och omsättningstillgångar, och finns också upptagna i räkenskapsformat.

Efter att ovanstående kriterium tillämpats tillhör 62 079 organisationer rampopulationen.

Bidraget till undersökningsvariablerna från organisationer under cut-off gränsen uppskattas i *Organisationers ekonomi* till noll. Denna skattning innebär en underskattning för alla undersökningsvariabler men troligen inte så betydande för undersökningsvariabler relaterade till ekonomi. För andra typer av undersökningsvariabler, som antal medlemmar, antal ideellt arbetade timmar m.m., är skattningen mer osäker.

2.3 Mätning

Uppgifter till *Organisationers ekonomi* inhämtas av SCB i första hand genom post- eller webbenkät. Frågorna är samma oavsett insamlings-sätt medan texter mm anpassas till respektive insamlings-sätt. Upp-gifter om totala intäkter, kostnader, tillgångar och skulder inhämtas också från INK3, se vidare under avsnitt 2.3.2.

Möjliga mätfelkällor är:

- Uppgiftslämnaren har svårt att förstå vilka uppgifter SCB efterfrågar
- SCB lyckas inte korrekt översätta uppgifter i en inskickad resultat- och balansräkning till en enkät
- Begrepp och definitioner i INK3 stämmer inte helt överens med de som SCB efterfrågas i *Organisationers ekonomi*

Någon studie över mätfel i *Organisationers ekonomi* har inte gjorts. En avstämning, på organisationsnivå, mellan totala intäkter och kostnader hämtade från INK3 och totala intäkter och kostnader insamlade från svarande organisationer i undersökningen har gjorts. Avstämningen visade på god överensstämmelse mellan de två källorna.

2.3.1 Enkäter

Tre olika typer av enkäter används i undersökningen år 2013, nämligen:

Enkät A, den minst omfattande enkäten, skickas till små organisationer med avseende på utbetald lönesumma. Endast uppgifter om sysselsättning och liknande efterfrågas tillsammans med resultat- och balansrapport och årsredovisning. Avser cirka 94 % av alla organisationer i rampopulationen.

Enkät B, något mer omfattande enkät, skickas till större organisationer med avseende på utbetald lönesumma. Uppgifter från resultaträkning, sysselsättning, verksamhet, investeringar samt summariska tillgångar efterfrågas. Avser cirka 5 % av alla organisationer i rampopulationen.

Enkät C, den mest omfattande enkäten, skickas till organisationer med mycket stora tillgångar enligt deklarationsblankett INK3. Avser 0,5 % av alla organisationer i rampopulationen.

Till organisationer med mycket stora tillgångar räknas organisationer inom finansiella branscher (kod 64, 65 och 66 enligt

svensk standard för svensk näringsgrensindelning SNI 2007) med tillgångar över 150 miljoner kronor och/eller intäktsränta/kapitalvinst över 750 000 kronor under 2012. Övriga organisationer med tillgångar över 10 miljoner kronor och/eller intäktsränta/kapitalvinst över 500 000 kronor under 2012.

Efterfrågade uppgifter är resultaträkningsposter, verksamhet, sysselsättning, investeringar, summariska tillgångar samt finansiella tillgångar och skulder.

De tre enkättyperna fördelade sig över urvalet enligt:

Enkät A: 1 786 organisationer

Enkät B: 1 548 organisationer

Enkät C: 317 organisationer

2.3.2 Alternativ uppgiftskälla

Som ett led i att förbättra kvaliteten i *Organisationers ekonomi 2014* hämtas detaljerade uppgifter angående intäkter, kostnader, tillgångar, skulder och finansiella tillgångar och skulder från INK3 avseende referensår 2014. Uppgifterna används som en alternativ uppgiftskälla för de organisationer som inte kommit in med uppgifter eller skickat in resultat- och balansräkning. Fördelning på mer detaljerade intäkts-, kostnads-, tillgångs- och skuldsdrag görs med hjälp av en fördelning beräknad utifrån svarande organisationer. Blanketter för organisationer, vars ekonomiska uppgifter hämtats från INK3, är ofullständiga eftersom samtliga efterfrågade uppgifter inte kan hämtas från INK3, se avsnitt 2.4. Organisationer vars uppgifter hämtats från INK3 betraktas i skattningsförfarandet som svarande organisationer.

Tabell 4 visar för hur många organisationer i urvalet där INK3 använts som uppgiftskälla. Tabellen visar också hur stor andel av urvalets totala lönesumma som de står för.

Tabell 4
Organisationer i Organisationers ekonomi 2014 vars uppgifter hämtats via INK3, per redovisningsgruppstratum

Bransch-grupp	Klartext	Antal i urval	Antal via INK3	Andel Lön via INK3, %
01100	Kultur och konst	286	93	29,2
01200	Idrott	411	111	20,1
01300	Övrig rekreation och sociala klubbar	106	30	21,8
02100	Förskola, grundskola och gymnasium	185	54	21,3
02200	Universitet och högskola	22	4	9,1
02300	Folkhögskolor och övrig utbildning	190	36	15,2
02400	Forskning och utveckling	94	25	19,3
03000	Huvudområde Hälsa	84	28	10,2
04100	Övrig social trygghet	98	29	23,7
04200	Akut hjälp och stöd	115	44	32,0
04300	Inkomststöd, underhåll och materiell hjälp	83	8	1,3
05000	Huvudområde Miljö och djurskydd	122	35	13,9
06100	Ekonomisk, social och samhällelig utveckling	122	28	20,6
06200	Bostäder	219	34	13,2
07100	Medborgerliga opinionsbildande verksamheter	195	68	25,9
07200	Juridiska tjänster	30	20	14,5
07300	Politiska Verksamheter	95	23	18,4
08200	Insamlade verksamhet	61	10	7,0
09100	Internationell verksamhet	52	5	1,1
10100	Religiös verksamhet	211	79	36,5
11100	Bransch- och arbetsgivarorganisationer	83	19	13,6
11200	Yrkesorganisationer	60	31	49,4
11300	Fackföreningar	98	41	21,8
12000	Annan verksamhet	431	126	27,5
14000	Utdelande stiftelser	198	50	21,8
Totalt		3 651	1 031	20,7

Genom att använda INK3 som alternativ uppgiftskälla för organisationer i bortfallet ökar kvaliteten i statistiken eftersom antal organisationer med uppgift om totala intäkter, kostnader, tillgångar

m.m. ökar. Kvaliteten på specifikationer kan dock, för en enskild organisation, vara av mindre bra kvalitet.

2.4 Svartsbortfall

Inflödet¹¹ för undersökningen är 58 procent i termer av antal organisationer. Inflödet vägt med lönesumma är högre, cirka 69 procent, vilket antyder att betydande (i termer av lönesumma) organisationer svarat i något högre utsträckning jämfört med små. En orsak till det kan vara att bortfallsuppföljningen är intensivare för de stora totalundersökta organisationerna jämfört med de mindre.

Bortfallet får anses besvärande och arbete pågår kontinuerligt för att försöka minska bortfallet i *Organisationers ekonomi*. Det är frivilligt för uppgiftslämnaren att fylla i och sända in enkäten. Ökar inflödet av enkäter så ökar förstås tillförlitligheten i undersökningsresultaten. Tabell 5 nedan visar inflödet i *Organisationers ekonomi* 2014 per redovisningsgruppsstratum:

¹¹ Enkäter ifyllda av uppgiftslämnaren samt enkäter ifyllda av SCB med hjälp av resultat- och balansräkning (inskickad av uppgiftslämnaren).

Tabell 5
Inflöde i Organisationers ekonomi 2014 per redovisningsgrupp-stratum

ICNPO	Klartext	Antal utvalda org.	Antal inkomna org.	Andel inkomna, % (antal)	Andel inkomna, % (löne- summa)
01100	Kultur och konst	286	157	54,9	60,6
01200	Idrott	411	225	54,7	63,2
01300	Övrig rekreation och sociala klubbar	106	53	50,0	64,7
02100	Förskola, grundskola och gymnasium	185	105	56,8	62,2
02200	Universitet och högskola	22	15	68,2	90,4
02300	Folkhögskolor och övrig utbildning	190	139	73,2	77,9
02400	Forskning och utveckling	94	64	68,1	78,8
03000	Huvudområde Hälsa	84	49	58,3	87,7
04100	Övrig social trygghet	98	61	62,2	66,6
04200	Akut hjälp och stöd	115	60	52,2	59,5
04300	Inkomststöd, underhåll och materiell hjälp	83	63	75,9	96,2
05000	Huvudområde Miljö och djurskydd	122	75	61,5	62,2
06100	Ekonomisk, social och samhällelig utveckling	122	73	59,8	65,9
06200	Bostäder	219	115	52,5	54,1
07100	Medborgerliga opinionsbildande organisationer	195	103	52,8	65,2
07200	Juridiska tjänster	30	5	16,7	79,7
07300	Politiska verksamheter	95	54	56,8	68,3
08200	Insamlande verksamhet	61	46	75,4	82,3
09100	Internationell verksamhet	52	43	82,7	97,7
10100	Religiös verksamhet	211	107	50,7	53,9
11100	Bransch- och arbetsgivarorganisationer	83	53	63,9	69,8
11200	Yrkesorganisationer	60	22	36,7	47,6
11300	Fackföreningar	98	55	56,1	77,3
12000	Annan verksamhet	431	229	53,1	52,7
14000	Utdelande stiftelser	198	146	73,7	77,0
Totalt		3 651	2 117	58,0	68,9

Tabell 6 nedan visar inflöde per storleksgruppsstratum och den visar att de stora organisationerna i storleksgrupp 5 och 6 har ett

högre inflöde jämfört med storleksgrupper innehållande mindre organisationer.

Tabell 6

Inflöde i Organisationers ekonomi 2014 per storleksgruppsstratum

Storleks- grupp	Antal utvalda org.	Antal inkomna org.	Andel inkomna, % (antal)	Andel inkomna, % (lönesumma)
1	773	398	51,5	52,9
2	558	276	49,5	45,8
3	455	256	56,3	59,4
4	562	293	52,1	57,9
5	986	640	64,9	75,4
6	317	254	80,1	87,8
Totalt	3 651	2 117	58,0	68,9

Som tidigare nämnts betraktas de 1 031 organisationerna vars uppgiftskälla är INK3 som inkomna i estimationsförfarandet. Tabell 7 nedan visar totalt antal och andel inkomna när dessa organisationer är inkluderade. Tabellen visar också de inkomna organisationernas andel av den totala lönesumman i urvalet.

Tabell 7
Inflöde i Organisationers ekonomi 2014, organisationer med
uppgiftskälla INK3 inkluderad, per redovisningsgruppstratum

Bransch -grupp	Klartext	Antal i urval	Totalt antal inkomna	Total andel inkomna, %	Total andel ink. lön, %
01100	Kultur och konst	286	250	87,4	89,8
01200	Idrott	411	336	81,8	83,3
01300	Övrig rekreation och sociala klubbar	106	83	78,3	86,4
02100	Förskola, grundskola och gymnasium	185	159	85,9	83,5
02200	Universitet och högskola	22	19	86,4	99,5
02300	Folkhögskolor och övrig utbildning	190	175	92,1	93,1
02400	Forskning och utveckling	94	89	94,7	98,1
03000	Huvudområde Hälsa	84	77	91,7	97,9
04100	Övrig social trygghet	98	90	91,8	90,2
04200	Akut hjälp och stöd	115	104	90,4	91,5
04300	Inkomststöd, underhåll och materiell hjälp	83	71	85,5	97,5
05000	Huvudområde Miljö och djurskydd	122	110	90,2	76,1
06100	Ekonomisk, social och samhällelig utveckling	122	101	82,8	86,5
06200	Bostäder	219	149	68,0	67,4
07100	Medborgerliga opinionsbildande verksamheter	195	171	87,7	91,1
07200	Juridiska tjänster	30	25	83,3	94,2
07300	Politiska verksamheter	95	77	81,1	86,7
08200	insamlade verksamhet	61	56	91,8	89,3
09100	Internationell verksamhet	52	48	92,3	98,8
10100	Religiös verksamhet	211	186	88,2	90,4
11100	Bransch- och arbetsgivarorganisationer	83	72	86,7	83,4
11200	Yrkesorganisationer	60	53	88,3	97,1
11300	Fackföreningar	98	96	98,0	99,2
12000	Annan verksamhet	431	355	82,4	80,3
14000	Utdelande stiftelser	198	196	99,0	98,8
Totalt		3 651	3 148	86,2	89,5

När de organisationer med uppgiftskälla INK3 räknas som inkomna uppgår inflödet i *Organisationers ekonomi* till cirka 86 procent i termer

av antal organisationer. Inflödet vägt med lönesumma är marginellt högre, cirka 89 procent. En studie har gjorts för att utreda om bortfallet introducerar skevhet i skattningarna. Studien visar inte på någon snedvridande effekt av bortfallet.

2.5 Bearbetning

De insamlade uppgifterna granskas dels enskilt och dels på aggregerad nivå. Vid oklarheter tas kontakt med uppgiftslämnaren eller, då det är möjligt, avstämning mot publicerad årsredovisning.

2.6 Modellantaganden

Att organisationer under cut-off gränsen bidrar med värdet noll till samtliga undersökningsvariabler är ett modellantagande som görs i *Organisationers ekonomi*. Denna skattning innebär en underskattning för alla undersökningsvariabler men troligen inte betydande för undersökningsvariabler relaterade till ekonomi. För andra typer av undersökningsvariabler, som antal medlemmar, antal ideellt arbetade timmar mm., är skattningen mer osäker.

För organisationer med uppgiftskälla INK3 görs modellantagandet att fördelningen av totala intäkter, kostnader, tillgångar och skulder på mer detaljerade intäkts-, kostnads-, tillgångs- och skuldslag följer den fördelningen som är beräknad utifrån svarande organisationer.

Ingen studie över storleken på modellfelen har gjorts.

3 Aktualitet

Undersökningen är årlig.

4 Jämförbarhet

Organisationers ekonomi har hittills varit utformad så att den ska uppfylla de behov av uppgifter SCB:s nationalräkenskaper har av denna sektor. I november år 2009 bedömde regeringen att undersökningen bör föras upp som ett statistikområde inom den officiella statistiken. Förändringen ska införas i linje med FN:s statistiksystem ICNPO. Syftet med förändringen är att undvika de klassificeringsproblem som präglat statistiken samt att förbättra möjligheterna för internationella jämförelser.

5 Tillgänglighet

Inom ramen för SCB:s regeringsuppdrag att ta fram statistik över det civila samhället offentliggörs statistik från *Organisationers ekonomi*.

In English

Within the framework of Statistics Sweden's government assignment from 2010, statistics are now being published about civil society for the fifth time. Statistics from several surveys, including from *Non-profit institutions serving households*, conducted by Statistics Sweden are used as a basis for the presentation. The information mainly refers to 2014, however, for comparison, in some cases we have chosen to also include figures for 2012 and 2013.

In this publication, we present the satellite accounts for civil society for the second time, giving an overview of civil society related to the national accounts. This publication has new content, as it also includes the number of full-time equivalents in the satellite accounts. In addition, economic data on a number of sub-activities such as Sports, Research and development, Income support, maintenance and material assistance, Housing and Trade unions are also reported. Further information is also presented on the activities of Refugee reception in 2014 and 2015 by providers of services purchased by municipalities and county councils in civil society.

In 2014–2015, about 6.2 million people age 16 years and older, or 77.5 percent of the Swedish population, were members of one or more associations.

In 2014, there were 92 000 economically active organisations in total according to the definition of economic activity in civil society. The number of organisations in civil society irrespective of economic activity amounted to 238 000.

The satellite accounts show that total production in civil society in 2014 was SEK 216 billion, or 3.1 percent of Sweden's total production. This share of production includes payments from public administration that amount to SEK 35 billion. Value added to civil society amounted to SEK 126 billion. Accordingly, the contribution of civil society to Sweden's GDP was 3.2 percent.

Total value added in civil society, SEK 126 billion, shows that Development and housing accounted for the largest proportion, at SEK 46 billion. Sub-activity Housing dominated in this activity. The second largest activity was Religion, with value added that amounted to SEK 15 billion, followed by Education and research, and Recreation and culture.

In 2014, 4.7 million persons were gainfully employed in Sweden. The total number of gainfully employed persons in civil society amounted to about 183 000 persons that year. Women had the highest figures and comprised 59 percent. More than 71 000 persons, or 39 percent, of the gainfully employed persons were employed at non-profit organisations.

In 2014, there were 2 370 providers of services purchased by municipalities and county councils in civil society in total. These organisations employed 61 000 persons, of whom 73 percent were women. Almost two-thirds of the providers operated in activities related to Education and research. In addition, about 44 percent of the gainfully employed persons were in this sector. The number of providers in reception of refugees rose from 50 organisations in 2014 to 121 organisations in 2015 in civil society.

The compilation of statistics in civil society is still considered to be under development. This means that the population of civil society can be further developed in the coming years. It is important to continue further analysis of the frame population. This includes evaluating whether organisations that are currently part of civil society should continue to be included in the future. This also means we should investigate whether more organisations ought to be included in civil society.

Statistics Sweden needs to continue to streamline the breakdown of activities for more surveys in accordance with ICNPO. With regard to development, it is important to cooperate with researchers and other experts in the area.

All officiell statistik finns på: **www.scb.se**
Statistikservice: tfn 010-479 50 00

All official statistics can be found at: **www.scb.se**
Statistics service, phone +46 10 479 50 00